

Bijlage A – Overzicht zienswijzen

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
1.1	UTSP-1264662141-7688	10	De indiener ervaart dat het ontwerp-projectbesluit onvoldoende duidelijkheid biedt over de concrete gevolgen van de dijkversterking voor het eigen perceel en de aanwezige bomen, doordat de beschikbare documentatie te algemeen is en geen inzicht op perceelniveau geeft.	Het waterschap begrijpt dat de indiener graag duidelijkheid wil over de gevolgen van de dijkversterking voor het perceel en de aanwezige bomen. Als onderdeel van het ontwerpproces is zorgvuldig in beeld gebracht welke bomen waardevol en beeldbepalend zijn. Daarbij is onderzocht hoe deze bomen, waar mogelijk, behouden kunnen blijven. Ook voor het perceel van de indiener is dit specifiek bekeken. Naar aanleiding van een ambtshalve wijziging in het ontwerp (het vervallen van de noodzaak voor een pipingvoorziening met een heavescherm op deze locatie) wordt de werkgrens aangepast. Op basis van de huidige uitwerking kunnen daardoor twee beeldbepalende bomen, waaronder de circa 50 jaar oude notenboom ten westen van de afrit, behouden blijven. Voor de oostelijke rij van drie rode esdoorns geldt dat deze door de noodzakelijke aanpassingen aan de dijkstoep wordt geraakt. Op basis van het huidige ontwerp kunnen deze bomen daarom niet behouden blijven.
1.2	UTSP-1264662141-7688	10	De indiener wijst erop dat op het perceel waardevolle bomen staan met landschappelijke, ecologische en economische betekenis, en stelt dat kap van deze bomen een ingrijpende en mogelijk onevenredige aantasting van de woon- en leefomgeving zou betekenen.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 1.1.
1.3	UTSP-1264662141-7688	10	De indiener stelt dat onvoldoende is onderzocht of het ontwerp aangepast kan worden of alternatieven mogelijk zijn om de bomen te behouden, terwijl bij eerdere dijkversterkingen maatwerk wél mogelijk bleek.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 1.1.
1.4	UTSP-1264662141-7688	10	De indiener constateert dat een concrete, locatie-specifieke onderbouwing ontbreekt waaruit blijkt dat kap van bomen onvermijdelijk is en dat minder ingrijpende alternatieven niet mogelijk zijn.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 1.1.
1.5	UTSP-1264662141-7688	10	De indiener verzoekt om expliciet inzicht in de gevolgen voor het perceel, een onderbouwing van de noodzakelijkheid van maatregelen, onderzoek naar behoud van bomen door maatwerk, serieuze alternatieven, en – indien kap onvermijdelijk is – een goede motivatie en passende compensatie.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 1.1. Voor zover sprake is van nadelige gevolgen die rechtstreeks voortvloeien uit de dijkversterking, worden deze beoordeeld binnen de daarvoor geldende wettelijke en beleidsmatige kaders. Eventuele compensatie wordt, indien aan de orde, betrokken bij het grondverwervingsproces.
2.1	UTSP-1264662141-7689	11	De indiener stelt dat in het milieueffectrapport fase 2 deel A op pagina 21 ten onrechte is vermeld dat de woning al is aangekocht. De indiener geeft aan dat de woning niet is aangekocht. De indiener verzoekt om bevestiging dat deze vermelding onjuist is en om een daaropvolgende correctie in de planuitwerking.	Het waterschap onderschrijft de constatering van de indiener dat in het milieueffectrapport fase 2, deel A, op pagina 21 ten onrechte is vermeld dat de woning is aangekocht. Deze vermelding is onjuist. Het milieueffectrapport en het bijbehorende projectbesluit worden hierop aangepast.
3.1	UTSP-1264662141-7714	2	De Stichting stelt dat de dijkversterking een unieke kans biedt om de stadsgracht van Vianen te verbreden en zo een belangrijk deel van de historische omgrachting en beleefbaarheid van de stad te herstellen. De Stichting stelt dat sinds 2018 intensief overleg is gevoerd met het waterschap en andere partijen, waarbij steeds is verkend of en onder welke technische en financiële voorwaarden verbreding van de gracht kon worden meegenomen.	Het waterschap begrijpt de wens van de Stichting om de verbreding van de stadsgracht mee te nemen als kans om de historische omgrachting en beleefbaarheid van de stad te versterken. De kans ten aanzien van het verbreden van de gracht is door het project initieel als meekoppelkans meegenomen. Er is veelvuldig afstemming geweest met de stichting waarbij de mogelijkheden om deze kans in te passen is meegenomen in de uitwerking van de plannen. Om een kans ook succesvol door te kunnen voeren is het noodzakelijk dat de

¹ Het nummer vermeldt het oorspronkelijke zienswijzenummer, en het nummer/deel van de vraag of opmerking binnen diezelfde zienswijze indien van toepassing. Nummer 1.1 en 1.2 betreffen dus dezelfde zienswijze, maar de desbetreffende zienswijze bevatte meerdere vragen en/of opmerkingen waardoor de zienswijze is opgeknipt (zie ook uitleg in paragraaf 2.2) en er wordt gewerkt met 1.1, 1.2, etc. Als bij het nummer enkel bijv. 2 of 3 staat, bevatte de desbetreffende zienswijze maar één vraag of opmerking en was opknippen niet nodig.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
			De Stichting is niettemin blij met de zodanige uitvoering van de dijkversterking dat realisatie van de grachtverbreding in de toekomst mogelijk blijft.	eigenaar van de kans de benodigde financiële middelen kan bieden. Helaas is het niet gelukt om dit via een subsidieaanvraag te realiseren. Hiermee is het voor het project niet meer mogelijk deze kans te honoreren. Het nu voorliggende ontwerp van de dijkversterking maakt het inderdaad niet onmogelijk om de gracht op termijn alsnog te verbreden.
3.2	UTSP-1264662141-7714	2	De Stichting ziet lichtere, voorlopig haalbare varianten van de grachtverbreding en wil laten onderzoeken of zo'n beperktere oplossing technisch en financieel alsnog mogelijk is binnen de ruimte die de dijkversterking laat. Gevraagd wordt of het waterschap die optie acceptabel vindt en wat de meerkosten bij benadering zijn. Waarbij de Stichting begrijpt dat de meerkosten niet door het waterschap gefinancierd zullen worden.	Het waterschap waardeert dat de Stichting blijft meedenken over haalbare mogelijkheden voor verbreding van de gracht. Vanuit het project is er bereidheid om hierover een vervolgesprek te voeren en gezamenlijk te verkennen welke ruimte de dijkversterking hiervoor technisch biedt. Daarbij geldt dat eventuele verdere uitwerking mede afhankelijk is van de beschikbare financiële mogelijkheden en dat op dit moment nog geen uitspraak kan worden gedaan over acceptatie, uitvoerbaarheid of eventuele meerkosten. Als de Stichting meer inzicht kan geven in de gewenste variant en de mogelijke financiering, kan dit gesprek gericht worden voortgezet.
3.3	UTSP-1264662141-7714	2	De Stichting is van mening dat zich met de voorgenomen werkzaamheden in het kader van de dijkversterking een unieke kans voordoet om het laatste restant van de historische omgrachting te herstellen en daarmee de historische waarde van het gebied beter beleefbaar te maken. De Stichting zal de gemeente Vijfheerenlanden hiervoor benaderen en gaat ervan uit dat de zienswijze in de verdere besluitvorming wordt meegenomen.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 3.1. Het waterschap neemt de zienswijze voor het overige ter kennisgeving aan.
4.1	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener stelt dat het huidige ontwerpplan leidt tot onevenredige en onnodige schade voor de bewoners aan de Lekdijk in zone 10.	Het waterschap begrijpt dat indiener zorgen heeft over mogelijke schade als gevolg van de werkzaamheden. Het waterschap probeert schade zoveel mogelijk te voorkomen door de werkzaamheden zorgvuldig voor te bereiden en uit te voeren. Vooraf wordt onderzoek gedaan naar de bestaande bebouwing en wordt op basis daarvan een monitoringsplan opgesteld. Het onderzoek en het monitoringsplan zijn bepalend voor de uitvoeringsmethodiek. Overschrijden van de monitoringswaarde resulteert in een aanpassing van de uitvoeringsmethodiek. Dit om schade maximaal te voorkomen. Als er ondanks deze maatregelen toch schade ontstaat, kan deze worden gemeld bij het schadeloket en wordt de schade afgehandeld volgens het geldende schadebeleid en schadeprotocol, waarin onder meer het beleid van het waterschap over de bewijslast is verankerd. Bewoners en eigenaren worden nader geïnformeerd via informatieavonden, de website en waar nodig of gewenst persoonlijke gesprekken. In de tweede helft van 2026 komen er speciale informatieavonden waarin bovenstaande wordt toegelicht.
4.2	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener verzoekt om aanpassingen in het ontwerp zodat schade wordt voorkomen en het culturele landschap behouden blijft.	Het waterschap begrijpt dat de indiener waarde hecht aan het behoud van het cultuurhistorische landschap en schade als gevolg van de werkzaamheden wil voorkomen. Voor het schade-aspect, zie de beantwoording van zienswijzepunt 4.1. De dijkversterking is noodzakelijk om ook in de toekomst aan de waterveiligheidsnormen te voldoen. Daarbij geldt als uitgangspunt dat alleen die maatregelen worden uitgevoerd die nodig zijn voor een veilige en toekomstbestendige dijk. Uit nader onderzoek en optimalisatie van het ontwerp blijkt dat op deze locatie geen pipingvoorziening (heavescherm) meer nodig is. Wel blijven grondwerkzaamheden nodig voor de dijkversterking. Bij de verdere uitwerking van het ontwerp wordt zorgvuldig bekeken hoe de gevolgen voor de omgeving en de aanwezige cultuurhistorische en landschappelijke waarden zoveel mogelijk kunnen worden beperkt. Daarmee wordt de zienswijze meegenomen bij de verdere planuitwerking, zonder dat op voorhand kan worden gegarandeerd dat alle gevolgen volledig kunnen worden voorkomen.
4.3	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener voert aan dat de informatie in de ter inzage gelegde stukken afwijkt van de informatie die tijdens het huisbezoek door de makelaar is verstrekt, waardoor onduidelijk is welke informatie juist is.	Het waterschap begrijpt dat het verwarrend kan zijn wanneer informatie uit grondverwervingsgesprekken niet volledig overeen lijkt te komen met de informatie in het projectbesluit. De informatie heeft echter een verschillend doel en detailniveau: het projectbesluit beschrijft de maatregelen op projectniveau, terwijl in

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
				grondverwervingsgesprekken de gevolgen voor een specifiek perceel worden besproken. Beide vormen van informatie zijn gebaseerd op dezelfde uitgangspunten. Bij de verdere uitwerking van het ontwerp kunnen details nader worden geconcretiseerd en, waar relevant, met de betrokken eigenaar worden afgestemd.
4.4	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener vreest dat de ter visie gelegde stukken mogelijk onjuiste of onvolledige informatie bevatten over de gevolgen voor de eigen gronden en de daarvoor benodigde vergunningen.	Het waterschap begrijpt dat de indiener duidelijkheid wenst over de gevolgen van het project voor de gronden en de daarvoor benodigde vergunningen. Het waterschap is verantwoordelijk voor de juistheid van de informatie die ten grondslag ligt aan de besluitvorming en de bijbehorende vergunningprocedures. Het projectbesluit vormt daarbij het leidende kader voor de beoordeling en besluitvorming. Op basis van nader onderzoek en verdere optimalisatie van het ontwerp zijn sinds de terinzagelegging enkele wijzigingen doorgevoerd. Zo is gebleken dat op deze locatie geen pipingvoorziening (heavescherm) meer nodig is, terwijl grondwerkzaamheden wel noodzakelijk blijven, zie ook de beantwoording bij zienswijzepunt 4.2. Deze wijziging wordt verwerkt via een ambtshalve wijziging van het projectbesluit. Daarnaast zijn op basis van de geactualiseerde informatie de benodigde vergunningen aangevraagd. Deze vergunningen worden in het najaar ter inzage gelegd. Het waterschap blijft betrokken eigenaren informeren over relevante wijzigingen en stemt de verdere uitwerking waar nodig af met de direct betrokkenen.
4.5	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener stelt dat onvoldoende duidelijk is hoe de nieuwe profilering van de stoep ter hoogte van de noordelijke inrit en het bestaande pad wordt uitgevoerd. De indiener vreest dat door de nieuwe inrichting een hoogteverschil ontstaat tussen het nieuwe werk en het bestaande pad. De indiener maakt bezwaar omdat de wijze van uitvoering van het werk op dit punt onvoldoende duidelijk is.	Het waterschap begrijpt dat de indiener duidelijkheid wenst over de wijze waarop de nieuwe profilering van de stoep aansluit op de bestaande noordelijke inrit en het aanwezige pad. Op het detailniveau van het projectbesluit zijn geen dwarsprofieltekeningen van de individuele stoepen beschikbaar gesteld. Deze tekeningen worden wel op individuele basis verstrekt. In de uitwerking van het ontwerp wordt rekening gehouden met een zo vloeiend mogelijke aansluiting tussen de bestaande en nieuwe situatie. Het waterschap gaat nog met de indieners in overleg over het aangepaste ontwerp.
4.6	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener stelt dat de profilering en uitvoering van de zuidelijke inrit/stoep onvoldoende duidelijk zijn. De indiener kan zich niet verenigen met de voorgestelde profilering, omdat de bestaande situatie als veilig en adequaat functionerend wordt beschouwd. De indiener verzoekt om na uitvoering van het project de bestaande situatie van de inrit te handhaven dan wel te herstellen.	Het waterschap begrijpt dat de indiener duidelijkheid wil over de toekomstige profilering en uitvoering van de zuidelijke inrit/stoep en dat de wens bestaat om de bestaande, als veilig en goed functionerend ervaren situatie zoveel mogelijk te behouden. Als gevolg van de ambtshalve wijziging waarmee het heavescherm niet langer noodzakelijk is, bleek het mogelijk om het ontwerp van de stoep te optimaliseren. Dit heeft geleid tot een ontwerp waarbij een groot deel van de bestaande stoep kan worden gehandhaafd. Daarbij is een afweging gemaakt tussen de noodzakelijke aanpassing van de dijkstoep vanwege de dijkversterking en het behoud van bestaande waarden. Door de noodzakelijke ophoging van de dijk kan de bestaande situatie van de inrit niet exact worden teruggebracht. In overleg met de indieners wordt daarbij afgeweken van het uitgangspunt dat het waterschap de oprit gemiddeld niet steiler maakt dan in de huidige situatie. De optimalisatie zorgt er echter voor dat meer bestaande waarden behouden kunnen blijven. Het voorgenomen gewijzigde ontwerp is verwerkt op de plankaart.
4.7	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener vreest dat de verlaging aan de voet van de dijk en de ophoging in het talud de bereikbaarheid van het erf, met name bij winterse omstandigheden, verslechteren. De indiener wenst het ontwerp van de profilering in gezamenlijk overleg vast te stellen, zodat een goed functionerende en jaarrond toegankelijke erfaansluiting wordt geborgd.	Het waterschap begrijpt dat de indiener zich zorgen maakt over de bereikbaarheid van het erf, zeker onder winterse omstandigheden. Een goed en veilig bruikbare erfaansluiting is van groot belang. Zie de beantwoording van zienswijzepunt 4.6 voor de verdere beantwoording.
4.8	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener acht de aanleg van een zwaar grondlichaam aan de buitenzijde van de stoep niet noodzakelijk.	Het waterschap heeft nogmaals gekeken naar het ontwerp van de stoep en dit geoptimaliseerd naar een situatie waarin een groot gedeelte van de stoep wordt gehandhaafd (zie ook zienswijzepunt 4.6). De gezamenlijke afweging tussen impact van aanpassing aan de dijkstoep versus behoud van bestaande waarden heeft hiertoe geleid. Daarbij wordt (in overleg) afgeweken van het uitgangspunt dat het waterschap de oprit

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
				gemiddeld niet steiler maakt dan in de huidige situatie. Daarmee is een gedeelte van het grondlichaam naast de stoep niet meer noodzakelijk.
4.9	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener voert aan dat de ingreep leidt tot verlies van een deel van de sloot en het verdwijnen van twee oude knotwilgen, zonder dat compensatie is voorzien.	Het waterschap begrijpt dat het mogelijke verlies van een deel van de sloot en twee oude knotwilgen zorgen oproept. Zoals toegelicht bij zienswijzepunt 4.6 bleek het mogelijk om het ontwerp van de stoep te optimaliseren, waardoor de aanwezige sloot en de knotwilgen behouden kunnen blijven.
4.10	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener stelt dat de voorgestelde ingreep leidt tot een onnodige verslechtering van de beeldkwaliteit.	Het waterschap begrijpt dat de indiener zich zorgen maakt over de gevolgen van de voorgestelde ingreep voor de beeldkwaliteit en woonomgeving. Het waterschap neemt die zorgen serieus. Zie de beantwoording van zienswijzepunt 4.6 voor de verdere beantwoording.
4.11	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener verwacht dat het extra gewicht op het onderliggende veen leidt tot versnelde zetting en schade aan de nieuw aan te brengen verharding.	Het waterschap begrijpt de zorg van de indiener over mogelijke zetting en schade aan de nieuw aan te brengen verharding. Zoals geschreven bij zienswijzepunt 4.6 kon het ontwerp van de stoep worden geoptimaliseerd. De ophoging wordt zo veel mogelijk aangebracht op grond die in het verleden al is belast. Op basis daarvan verwacht het waterschap dat het zettingseffect beperkt blijft.
4.12	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener stelt dat door het grondlichaam een substantieel deel van de binnendijkse weide niet langer bruikbaar is voor begrazing. De indiener geeft aan dat het verlies aan begraasbaar oppervlak leidt tot extra behoefte aan inkoop van voer.	Het waterschap begrijpt dat het verlies van begraasbaar oppervlak gevolgen kan hebben voor de bedrijfsvoering van de indiener. Voor zover sprake is van nadelige gevolgen die rechtstreeks voortvloeien uit de dijkversterking, worden deze zorgvuldig beoordeeld binnen de daarvoor geldende wettelijke en beleidsmatige kaders. Eventuele compensatie wordt, indien aan de orde, betrokken bij het grondverwervingsproces.
4.13	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener verwacht overleg over de uitvoeringswijze en nadere inhoudelijke informatie over de wijzigingen en bijbehorende maatvoering.	Zoals aangegeven in onder meer bij zienswijzepunt 4.6 is het ontwerp op deze locatie aangepast. Uit nader onderzoek is gebleken dat een pipingvoorziening (heavescherm) hier niet langer nodig is. Daarnaast is het ontwerp van de stoep opnieuw beoordeeld en geoptimaliseerd. Het voorgenomen gewijzigde ontwerp is opgenomen op de plankkaart. Bewoners en eigenaren langs het dijkversterkingstraject, inclusief de overgangszones, worden in het vierde kwartaal van dit jaar nader geïnformeerd over de voorgenomen werkwijze. De informatievoorziening vindt in algemene zin plaats via informatieavonden. Waar nodig of gewenst wordt daarnaast een persoonlijk gesprek gevoerd, bijvoorbeeld in de vorm van een keukentafelgesprek.
4.14	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener stelt dat in de MER onvoldoende informatie is opgenomen over de gevolgen van het diep inbrengen van damwanden voor de grondwaterhuishouding. De indiener vreest dat wijziging van de grondwaterlijn leidt tot nadelige effecten op natuurwaarden en tot indroging van veen. De indiener verwacht dat veranderingen in het grondwaterpeil opnieuw zetting veroorzaken en bestaande schade aan de woning verergeren.	Het waterschap begrijpt de zorgen van de indiener over mogelijke gevolgen van damwanden. Voor deze locatie geldt dat het aanbrengen van een damwand niet langer noodzakelijk is. Daardoor worden op deze plek geen grondwatereffecten als gevolg van een damwand verwacht. Daarnaast is in algemene zin voor de constructies getoetst of de maximaal te verwachten geohydrologische effecten voldoen aan de door Waterschap Rivierenland gehanteerde richtlijn voor kwel en wegzijging. Daarbij geldt dat grondwaterstandseffecten bij woningen aanvaardbaar worden geacht indien de verandering niet groter is dan 5 cm; in veenweidegebieden geldt een maximale verandering van 2 cm. Uit de toetsing volgt dat de constructies aan deze uitgangspunten voldoen, of dat aanvullende maatregelen (zoals gaten in de damwand) worden getroffen om de effecten binnen deze normen te houden. Voor deze locatie is dit echter niet meer relevant, omdat de damwand niet langer noodzakelijk is.
4.15	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener gaat ervan uit dat een officiële nulmeting wordt uitgevoerd en wenst een deugdelijke onderbouwing waaruit blijkt dat de dijkversterking geen invloed heeft op de woning. De indiener verlangt de garantie dat eventuele schade via een korte procedure direct wordt vergoed.	Zie hiervoor de beantwoording bij zienswijzepunt 4.1.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
4.16	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener vreest dat trillingen door het inbrengen van damwanden, gezien de nabijheid van de woning, leiden tot onnodige zetting en schade. De indiener stelt uitsluitend te kunnen instemmen met het plan indien wordt gekozen voor een trillingsvrije uitvoeringsmethode. De indiener verzoekt om in de beantwoording inzichtelijk te maken of alternatieven zoals voorboren en groutpalen een beter uitvoeringsalternatief vormen.	Het waterschap begrijpt dat de indiener zich zorgen maakt over mogelijke trillingen en schade aan de woning als gevolg van de werkzaamheden. Op basis van nader onderzoek en optimalisatie van het ontwerp is gebleken dat op deze locatie geen pipingvoorziening meer nodig is. Hierdoor is het inbrengen van damwanden nabij de woning niet langer aan de orde.
4.17	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener geeft aan dat de compensatie van de te verwijderen appelbomen op het dijklichaam nergens op tekening staat.	Het waterschap begrijpt dat het voor de indiener belangrijk is om duidelijk te kunnen zien waar en op welke wijze de compensatie van de te verwijderen appelbomen is voorzien. De compensatie is opgenomen in het inrichtingsplan. Dit inrichtingsplan maakte geen onderdeel uit van de stukken die ter inzage zijn gelegd, maar kan worden opgevraagd via safe@wsrl.nl . Daarnaast wordt het compensatieplan van houtopstanden gepubliceerd bij de vergunningprocedure, de ter inzagelegging van de vergunningen vindt in het najaar van 2026 plaats. Daarbij gaat het om een tekstuele beschrijving van de compensatie, waaronder de hoeveelheden, en niet om een afzonderlijke weergave op tekening. <Check 2e helft aug: we hebben toch ook kap en herplanttekeningen, dus wel een afzonderlijke weergave op tekeningen? Deze kunnen ook opgevraagd worden toch?>
4.18	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener stelt dat uit de ter inzage gelegde stukken niet blijkt dat bomen op het eigen perceel worden verwijderd, terwijl dit volgens mondeling verstrekte informatie wel aan de orde lijkt te zijn. De indiener maakt bezwaar tegen het verwijderen van bomen op het eigen perceel, omdat dit volgens hem niet noodzakelijk is voor de uitvoering van het project. De indiener voert aan dat de betreffende bomen ruim buiten het oeverbeschermingsgebied staan en daarom niet gekapt hoeven te worden.	Het waterschap begrijpt dat het behoud van bomen op het eigen perceel voor de indiener van belang is en dat onduidelijkheid over mogelijke kap zorgen kan oproepen. In het ontwerpproces is zorgvuldig beoordeeld welke bomen waardevol en beeldbepalend zijn en waar behoud, gelet op de projectdoelstellingen en uitvoerbaarheid, mogelijk is. Ook de bomen op het perceel van de indiener zijn daarbij betrokken. Naar aanleiding van een wijziging in het ontwerp wordt de werkgrens aangepast, waardoor de bomenrij voor de woning behouden kan blijven.
4.19	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener stelt dat verwijdering van het lommerrijke groen leidt tot een aanzienlijke aantasting van het aanzicht van het perceel en de boerderij en verwacht dat kap van de bomen een sterk negatief effect heeft op de waarde van het onroerend goed. De indiener verlangt dat voorafgaand aan de uitvoering de waarde van de bomen formeel wordt vastgesteld.	Het waterschap begrijpt dat het lommerrijke groen rondom het perceel en de boerderij voor de indiener van grote waarde is en dat zorgen bestaan over mogelijke gevolgen voor het aanzicht en de waarde van het onroerend goed. In het ontwerpproces is zorgvuldig in beeld gebracht welke bomen waardevol en beeldbepalend zijn en waar behoud, gelet op de projectdoelstellingen en uitvoerbaarheid, mogelijk is. Ook de bomen op het perceel van de indiener zijn daarbij betrokken. Naar aanleiding van een wijziging in het ontwerp wordt de werkgrens aangepast, waardoor de bomenrij voor de woning behouden kan blijven. Voor zover sprake is van nadelige gevolgen die rechtstreeks voortvloeien uit de dijkversterking, worden deze beoordeeld binnen de daarvoor geldende wettelijke en beleidsmatige kaders. Eventuele compensatie wordt, indien aan de orde, betrokken bij het grondverwervingsproces.
4.20	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener veronderstelt dat de voorgenomen kap samenhangt met een wijziging van het profiel van de inrit/stoep, maar acht ook daarvoor een alternatief ontwerp mogelijk. De indiener verzoekt om in overleg te komen tot een betere profilering die gericht is op behoud van het aanwezige groen.	Het waterschap begrijpt dat de indiener waarde hecht aan het behoud van het aanwezige groen en graag wil meedenken over een mogelijke oplossing. Zie de beantwoording van zienswijzepunt 4.6, 4.9, 4.18 en 4.19 voor de verdere beantwoording.
4.21	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener benadrukt dat het gaat om 20 tot 30 beeldbepalende bomen met een aanzienlijke landschappelijke en financiële waarde. De indiener geeft aan primair behoud van het groen na te streven en maakt daarom bezwaar tegen een eventueel kapvoornemen.	Het waterschap begrijpt dat de indiener hecht aan het behoud van de bestaande bomen en de landschappelijke waarde die deze bomen vertegenwoordigen. Het bezwaar tegen kap wordt daarom serieus genomen. Zie de beantwoording van zienswijzen 4.18 en 4.19 voor de verdere beantwoording.
4.22	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener stelt dat de gewijzigde profilering van de stoep ertoe leidt dat de automatische toegangspoort niet meer goed kan functioneren. De indiener voert aan dat de poort noodzakelijk is voor het	Het waterschap begrijpt dat een goed functionerende toegangspoort voor de indiener van belang is. De mogelijke gevolgen van de gewijzigde profilering van de stoep voor de toegangspoort worden daarom zorgvuldig betrokken in het grondverwervingsproces. In dat

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
			binnenhouden van vee en dat functieverlies tevens leidt tot waardeverlies. De indiener verzoekt om een oplossing waarmee in de nieuwe situatie een vergelijkbaar werkend toegangssysteem wordt gerealiseerd.	proces wordt met de indiener besproken welke gevolgen de werkzaamheden kunnen hebben en welke passende oplossing in de concrete situatie mogelijk is. Daarmee loopt het waterschap niet vooruit op de uitkomst van het grondverwervingsproces, maar wordt het aandachtspunt van de indiener daarin expliciet meegenomen.
4.23	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener stelt dat onduidelijk is of aanpassing van het buitendijkse talud ten koste gaat van het bestaande hekwerk ten behoeve van het beheer van levende have. De indiener wenst duidelijkheid over de vraag of het hekwerk wordt vervangen indien dit door de werkzaamheden verloren gaat.	Het waterschap begrijpt dat de indiener duidelijkheid wil over het behoud of de vervanging van het hekwerk. Het hekwerk bevindt zich binnen de tijdelijke werkruimte en moet daarom worden verwijderd om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. De vraag of het hekwerk wordt vergoed of teruggeplaatst, wordt betrokken bij het grondverwervingstraject. In dat traject wordt met de indiener besproken welke gevolgen de werkzaamheden hebben en welke passende oplossing in de concrete situatie mogelijk is. Het waterschap loopt daarmee niet vooruit op de uitkomst van dat traject, maar neemt het aandachtspunt van de indiener daarin expliciet mee.
4.24	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener vraagt of het naambord van de onderneming na uitvoering van de werkzaamheden wordt teruggeplaatst en wat er met de bestaande brievenbus gebeurt.	Het waterschap begrijpt dat de indiener duidelijkheid wil over wat er na de werkzaamheden gebeurt met het naambord van de onderneming en de bestaande brievenbus. Het uitgangspunt is dat bestaande voorzieningen, voor zover dat redelijkerwijs mogelijk en passend is binnen de nieuwe situatie, worden teruggebracht. De exacte wijze waarop hiermee wordt omgegaan, wordt met de indiener besproken als onderdeel van de grondverwervingsafspraken. Daarmee wordt het aandachtspunt van de indiener expliciet meegenomen, zonder vooruit te lopen op de uitkomst van dat traject.
4.25	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener verzoekt om duidelijkheid over de wijze waarop schade die tijdens de uitvoering ontstaat en niet vooraf is voorzien, wordt afgehandeld en gecompenseerd.	Zie de beantwoording bij zienswijzepunt 4.1.
4.26	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener stelt dat bewoners voorafgaand aan de planvorming onvoldoende zijn betrokken, waardoor kansen op gezamenlijke oplossingen zijn gemist.	Het waterschap begrijpt dat de indiener de betrokkenheid in de vroege fase van de planvorming als onvoldoende heeft ervaren. Het waterschap vindt het belangrijk dat omwonenden zich gehoord voelen en dat hun aandachtspunten zorgvuldig worden meegewogen. Tegelijkertijd heeft het waterschap binnen het project een participatietraject doorlopen, onder meer via dijkateliers, informatieavonden en de mogelijkheid voor persoonlijke gesprekken. Op deze momenten is gelegenheid geboden om mee te denken en aandachtspunten in te brengen.
4.27	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener voert aan dat de ontvangen antwoorden van de makelaar op eerdere vragen ongepast van toon waren en onvoldoende inhoudelijk zijn onderbouwd. De indiener stelt dat niet duidelijk was van welke instantie de antwoorden afkomstig waren en of deze namens het bevoegd gezag zijn gegeven.	Het waterschap betreurt het dat de eerdere communicatie door de indiener als onvoldoende duidelijk of passend is ervaren. Deze zienswijze heeft echter geen betrekking op de inhoud van de stukken die ter inzage hebben gelegen. Gedurende het project heeft het waterschap op verschillende momenten informatie verstrekt en gesprekken gevoerd met betrokkenen. Met de indiener heeft daarnaast een individueel gesprek plaatsgevonden waarin vragen en aandachtspunten zijn besproken. Daarbij zijn ook de mogelijkheden verkend om het ontwerp ter plaatse van de woning waar mogelijk verder te optimaliseren. Antwoorden en correspondentie die vanuit het projectteam worden verstrekt, worden gegeven namens Waterschap Rivierenland. Het waterschap blijft bereid om met de indiener in gesprek te gaan over de verdere uitwerking van het project.
4.28	UTSP-1264662141-7690	10	De indiener spreekt de verwachting uit dat het verdere proces zorgvuldiger, inhoudelijker en meer gericht op samenwerking en wederzijdse belangen zal verlopen. De indiener benadrukt dat het primaire doel is om het project zodanig aan te passen dat schade wordt voorkomen of zoveel mogelijk beperkt, waarbij een oplossing de voorkeur heeft boven financiële compensatie.	Het waterschap begrijpt dat de indiener waarde hecht aan een zorgvuldige samenwerking en aan het zoveel mogelijk voorkomen van schade. Het waterschap deelt dit uitgangspunt. Bij de verdere uitwerking van het project wordt steeds gezocht naar oplossingen waarmee hinder en schade zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen of beperkt, binnen de randvoorwaarden van een veilige en uitvoerbare dijkversterking. Daarom blijft het waterschap hierover graag met de indiener in gesprek, zodat aandachtspunten tijdig kunnen worden besproken en waar mogelijk kunnen worden meegenomen in de verdere uitwerking van het ontwerp.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
5.1	UTSP-1264662141-7713	11	De indieners stellen dat het ontwerpbesluit de rolstoeltoegankelijkheid en bruikbaarheid van hun woning ernstig aantast door wijzigingen in de ligging en hoogte van de dijk, en verzoeken om aanpassing van het ontwerp zodat de toegankelijkheid behouden blijft.	Het waterschap begrijpt dat het behoud van de rolstoeltoegankelijkheid en bruikbaarheid van de woning voor de indiener van groot belang is. Op 5 november 2025 heeft een gesprek plaatsgevonden waarin het ontwerp van de dijkversterking is toegelicht en waarin tevens is besproken welke aanpassingen aan de woning nodig zijn als gevolg van het ontwerp. Daarbij zijn ook de afspraken gemaakt zoals benoemd in zienswijzepunt 5.2.
5.2	UTSP-1264662141-7713	11	De indieners wijzen erop dat de noodzakelijke aanpassingen aan hun woning, die voortvloeien uit de gewijzigde plannen van het waterschap, aanzienlijke kosten met zich meebrengen en verzoeken om volledige compensatie van deze nadelige financiële gevolgen, conform mondelinge toezeggingen van het waterschap	Het waterschap begrijpt dat de indieners zich zorgen maken over de financiële gevolgen die de noodzakelijke aanpassingen aan hun woning mogelijk met zich meebrengen. Het waterschap vindt het belangrijk dat eventuele schade die rechtstreeks voortvloeit uit noodzakelijke grondverwerving zorgvuldig en volgens de daarvoor geldende wettelijke en beleidsmatige kaders wordt beoordeeld. Eigenaren en andere rechthebbenden die schade lijden als gevolg van noodzakelijke grondverwerving worden indien van toepassing conform betreffende wettelijke en beleidsmatige kaders, schadeloos gesteld. De omvang van de schadeloosstelling wordt vastgesteld volgens de daarvoor geldende procedure en met inzet van een externe taxateur. De werkwijze hiervoor is vastgelegd in het Eigendommenbeleid, de bijbehorende regeling en het Grondverwervingsplan.
6.1	UTSP-1264662141-7712	9	De indiener stelt dat er onvoldoende onderzoek is gedaan naar alternatieve opslag- en werkterreinen, minder belastende uitvoeringsvarianten, en de specifieke gevolgen voor het perceel. Indiener verzoekt het gebruik van het perceel opnieuw te beoordelen.	Het waterschap begrijpt dat het voorgenomen gebruik van het perceel als opslag- en werkterrein zorgen oproept bij de indiener. Voor de uitvoering van de dijkversterking is, naast permanent ruimtebeslag, ook tijdelijk ruimtebeslag nodig voor onder meer materieel, logistiek en opslag van materialen. Daarbij wordt eerst gekeken naar percelen die in eigendom zijn van het waterschap, voordat particuliere percelen worden belast. In dit geval is het perceel in eigendom van het waterschap maar in gebruik door indiener en daarmee onderdeel van het erfensemble. In een nadere afweging over de uitvoeringswijze en het toe te passen materieel is het gebruik van het perceel opnieuw beoordeeld. Op basis van nut en noodzaak en de mogelijke effecten op het perceel wordt de werkgrens aangepast. Daarmee wordt het ruimtebeslag verkleind en wordt het betreffende perceel niet langer geraakt door de werkzaamheden.
6.2	UTSP-1264662141-7712	9	De indiener vindt dat het besluit geen inzichtelijk en toetsbaar alternatievenonderzoek bevat, waardoor niet kan worden vastgesteld dat het gebruik van het perceel de minst belastende oplossing is. Indiener verzoekt een volledig en inzichtelijk alternatievenonderzoek uit te voeren.	Het betreffende perceel wordt niet langer geraakt. Zie de beantwoording van zienswijzepunt 6.1.
6.3	UTSP-1264662141-7712	9	De indiener merkt op dat het besluit onvoldoende motiveert waarom juist het perceel noodzakelijk is en waarom de ingrijpende gevolgen voor het eigendom aanvaardbaar zouden zijn. Indiener verzoekt de noodzaak van gebruik van het perceel deugdelijk te motiveren,	Het betreffende perceel wordt niet langer geraakt. Zie de beantwoording van zienswijzepunt 6.1.
6.4	UTSP-1264662141-7712	9	De indiener wijst op een substantiële aantasting van eigendom en woongenot door verwijdering van voorzieningen, opslag nabij de woning, langdurige werkzaamheden, hinder en aantasting van privacy.	Het waterschap begrijpt dat de indiener zich zorgen maakt over de mogelijke gevolgen van het project voor het eigendom, het woongenot en de privacy. Het betreffende perceel wordt niet langer geraakt. Zie hiervoor de beantwoording van zienswijzepunt 6.1. Voor zover tijdens de uitvoering toch sprake is van nadelige gevolgen als gevolg van hinder of aantasting van privacy buiten het eigen perceel, worden deze beoordeeld binnen de daarvoor geldende nadeelcompensatieregeling van het waterschap.
6.5	UTSP-1264662141-7712	9	De indiener stelt dat de duur, omvang, fasering en uitvoering van het tijdelijke gebruik onvoldoende zijn vastgelegd, waardoor onzekerheid ontstaat over de gevolgen. De indiener verzoekt de duur, omvang en fasering bindend vast te leggen.	Het betreffende perceel wordt niet langer geraakt. Zie de beantwoording van zienswijzepunt 6.1.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
6.6	UTSP-1264662141-7712	9	De indiener betwijfelt of de gekozen inrichting daadwerkelijk noodzakelijk is voor de bereikbaarheid van hulpdiensten, omdat objectieve analyses en adviezen ontbreken. De indiener verzoekt bereikbaarheid en veiligheid contractueel te waarborgen.	Het betreffende perceel wordt niet langer geraakt. Zie de beantwoording van zienswijzepunt 6.1.
6.7	UTSP-1264662141-7712	9	De indiener verwacht dat de werkzaamheden en onzekerheid leiden tot een directe waardedaling van de woning en beperkte verkoopmogelijkheden, zonder dat deze gevolgen zijn meegewogen. De indiener verzoekt waardedaling en verkoopbaarheid expliciet mee te wegen.	Het waterschap begrijpt dat de indiener zich zorgen maakt over mogelijke financiële gevolgen van het project. Het betreffende perceel wordt niet langer geraakt. Zie hiervoor de beantwoording van zienswijzepunt 6.1. Het waterschap vindt het belangrijk dat eventuele schade die rechtstreeks voortvloeit uit noodzakelijke grondverwerving zorgvuldig en volgens de daarvoor geldende wettelijke en beleidsmatige kaders wordt beoordeeld. Eigenaren en andere rechthebbenden die schade lijden als gevolg van noodzakelijke grondverwerving worden indien van toepassing conform betreffende wettelijke en beleidsmatige kaders, schadeloos gesteld. De omvang van de schadeloosstelling wordt vastgesteld volgens de daarvoor geldende procedure en met inzet van een externe taxateur. De werkwijze hiervoor is vastgelegd in het Eigendommenbeleid, de bijbehorende regeling en het Grondverwervingsplan.
6.8	UTSP-1264662141-7712	9	De indiener vindt dat de langdurige opeenstapeling van hinder door eerdere werkzaamheden onvoldoende is meegewogen in de belangenafweging.	Het waterschap begrijpt dat de indiener de opeenstapeling van hinder door de (eerdere) werkzaamheden als belastend ervaart. Het doel van het dijkversterkingsproject SAFE is het verbeteren van de hoogwaterveiligheid voor het binnendijkse gebied. Om aan de ter plaatse geldende waterveiligheidsnorm te voldoen, zijn maatregelen noodzakelijk. Bij de voorbereiding en besluitvorming over het project worden de betrokken belangen zorgvuldig afgewogen, waaronder de belangen van omwonenden en gebruikers die eerder hinder hebben ondervonden. Daarbij wordt gezien hoe hinder tijdens de uitvoering zoveel mogelijk kan worden beperkt, voor zover dat binnen de projectdoelstellingen en uitvoerbaarheid mogelijk is. Daarnaast is van belang dat het perceel door een nadere afweging niet langer wordt gebruikt, waardoor de gevolgen van de werkzaamheden worden beperkt.
6.9	UTSP-1264662141-7712	9	De indiener constateert dat een concreet herstel- en compensatieplan ontbreekt en vraagt om afspraken over schadevergoeding en herstel (nulmeting, bindend herstelplan, hersteltermijnen en afspraken over schadevergoeding en nadeelcompensatie).	Het waterschap begrijpt dat indiener zorgen heeft over mogelijke schade als gevolg van de werkzaamheden. Het waterschap probeert schade zoveel mogelijk te voorkomen door de werkzaamheden zorgvuldig voor te bereiden en uit te voeren. Vooraf wordt onderzoek gedaan naar de bestaande bebouwing en wordt op basis daarvan een monitoringsplan opgesteld. Het onderzoek en het monitoringsplan zijn bepalend voor de uitvoeringsmethodiek. Overschrijden van de monitoringswaarde resulteert in een aanpassing van de uitvoeringsmethodiek. Dit om schade maximaal te voorkomen. Als er ondanks deze maatregelen toch schade ontstaat, kan deze worden gemeld bij het schadeloket en wordt de schade afgehandeld volgens het geldende schadebeleid en schadeprotocol, waarin onder meer het beleid van het waterschap over de bewijslast is verankerd. Bewoners en eigenaren worden nader geïnformeerd via informatieavonden, de website en waar nodig of gewenst persoonlijke gesprekken. In de tweede helft van 2026 komen er speciale informatieavonden waarin bovenstaande wordt toegelicht.
6.10	UTSP-1264662141-7712	9	De indiener wijst erop dat het perceel eerder is geraakt door grondverwerving voor hetzelfde publieke belang van waterveiligheid, en dat deze voorgeschiedenis onvoldoende is betrokken bij de huidige afweging.	Het waterschap heeft begrip voor de zorgen van de indiener over de gevolgen van eerdere ingrepen op het perceel. Voor de huidige dijkversterking wordt per traject en per locatie een afzonderlijke afweging gemaakt. Daarbij zijn de actuele waterveiligheidsopgave, de geldende normen en de technisch meest passende oplossing bepalend. Eerdere verwervingen of de gevolgen daarvan vormen geen zelfstandig uitgangspunt bij de keuze van de oplossing binnen dit project.
6.11	UTSP-1264662141-7712	9	De indiener stelt dat onvoldoende rekening is gehouden met de monumentale status van het perceel en de gevolgen voor cultuurhistorische waarden. Indiener verzoekt een aanvullende	Het waterschap begrijpt de zorgen van de indiener over de mogelijke gevolgen van het tijdelijke ruimtebeslag voor de cultuurhistorische waarden van het perceel. Het betreffende perceel wordt niet langer geraakt. Zie de beantwoording van zienswijzepunt 6.1.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
			beoordeling van de cultuurhistorische gevolgen van deze tijdelijke inrichting en om onderzoek naar minder ingrijpende alternatieven.	
6.12	UTSP-1264662141-7712	9	De indiener signaleert onduidelijkheid en inconsistentie in de motivering van de maatregelen (heavescherm) en het tijdelijke ruimtebeslag op het perceel. De indiener heeft hiertoe een bijlage toegevoegd.	Het waterschap begrijpt dat bij de indiener vragen zijn ontstaan over de onderbouwing van het heavescherm en de omvang van het tijdelijke ruimtebeslag. De noodzaak voor het aanbrengen van een heavescherm blijft bestaan, maar uit nadere uitwerking blijkt dat het heavescherm binnen een kleinere werkruimte kan worden gerealiseerd. Het heavescherm loopt door tot dijkvak 51c; de locatie daarvan is correct weergegeven. Om de onderbouwing beter inzichtelijk te maken, wordt de toelichting hierop in de motivering van het projectbesluit tekstueel verduidelijkt.
6.13	UTSP-1264662141-7712	9	De indiener heeft een alternatieve route voor bouwverkeer aangedragen (bijlage) die minder ingrijpend is voor de monumentale locatie, maar constateert dat deze niet systematisch is onderzocht of afgewogen. Indiener verzoekt dit alsnog expliciet te onderzoeken.	Het waterschap begrijpt dat de indiener zorgvuldig wil omgaan met de monumentale waarde van de locatie en daarom een alternatieve route voor het bouwverkeer heeft voorgesteld. Voor de uitvoering van de dijkversterking is tijdelijk ruimtebeslag nodig voor onder meer materieel, logistiek en opslag van materialen. Daarbij wordt eerst gekeken naar gronden die in eigendom zijn van het waterschap, voordat particuliere percelen worden belast. In dit geval is het perceel weliswaar in eigendom van WSRL, maar in gebruik bij de indiener en onderdeel van het erfensemble. Naar aanleiding van een nadere afweging van nut en noodzaak van het ruimtebeslag en de mogelijke effecten op de locatie, wordt de werkgrens aangepast en zal het bouwverkeer via een andere route worden afgewikkeld.
6.14	UTSP-1264662141-7712	9	De indiener verzoekt dit onderdeel van het ontwerp-projectbesluit te heroverwegen en, zolang noodzaak, proportionaliteit, alternatieven, bereikbaarheid, veiligheid, schade en herstel niet deugdelijk zijn onderbouwd en geborgd, niet ongewijzigd vast te stellen.	Het betreffende perceel wordt niet langer geraakt. Zie de beantwoording van zienswijzepunt 6.1.
7.1	UTSP-1264662141-7726	11	De indiener wil een aangepast plan voor het werkterrein waardoor bomen gespaard blijven.	Het waterschap begrijpt dat de indiener waarde hecht aan het behoud van de bomen op het perceel en daarom vraagt om een aangepast plan voor het werkterrein. Het waterschap deelt het uitgangspunt dat waardevolle en beeldbepalende bomen waar mogelijk worden gespaard. Als onderdeel van het ontwerpproces is daarom zorgvuldig in beeld gebracht welke bomen waardevol en beeldbepalend zijn, ook op het perceel van de indiener. De betreffende bomen liggen echter binnen de werkgrens. Op basis van de huidige inzichten is aanpassing van de werkgrens op deze locatie niet mogelijk. Binnen de beschikbare ruimte moet naast de dijkversterking ook ruimte worden gevonden voor onder meer opslag van materialen en bereikbaarheidsvoorzieningen. Deze voorzieningen zijn nodig voor een veilige en uitvoerbare uitvoering van de werkzaamheden en moeten op voldoende afstand van de werkzaamheden worden geplaatst. De bomen vormen daarvoor een belemmering. Om die reden kunnen de betreffende bomen naar verwachting niet behouden blijven.
7.2	UTSP-1264662141-7726	11	De indiener wil een aangepast plan voor het werkterrein waardoor de fruitbomen tegen de dijk/oprit gespaard blijven.	Het waterschap begrijpt dat de fruitbomen voor de indiener waardevol zijn en dat de wens bestaat om het werkterrein zo aan te passen dat deze bomen behouden kunnen blijven. Zie de beantwoording van zienswijzepunt 7.1.
7.3	UTSP-1264662141-7726	11	De indiener geeft aan dat de oprit naar de woning in beton moet worden uitgevoerd, en de gezamenlijke oprit met de buurman in asfalt.	Het waterschap begrijpt dat de indiener duidelijkheid wil over de wijze waarop de oprit naar de woning en de gezamenlijke oprit met de buurman na de werkzaamheden worden teruggebracht. Het uitgangspunt van het waterschap is dat bestaande verhardingen in beginsel worden teruggebracht zoals deze aanwezig zijn. Bij bestaande elementverharding kan, afhankelijk van de situatie, worden gekozen voor een alternatief in asfalt. De concrete uitvoering van de opritten wordt betrokken bij de verdere uitwerking en afgestemd met de betrokken eigenaren, zonder dat daarmee op voorhand een specifieke materiaalkeuze wordt gegarandeerd.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
7.4	UTSP-1264662141-7726	11	De indiener geeft aan dat het hekwerk na afloop van de werkzaamheden door het waterschap vernieuwd moet worden.	Het waterschap begrijpt dat de indiener zorgen heeft over mogelijke schade als gevolg van de werkzaamheden. Het uitgangspunt is dat schade zoveel mogelijk wordt voorkomen door een zorgvuldige voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden. Indien desondanks schade ontstaat, wordt deze afgehandeld volgens het geldende schadebeleid en het bijbehorende schadeprotocol voor dijkversterkingsprojecten. Eigenaren en andere rechthebbenden die schade lijden als gevolg van noodzakelijke grondverwerving worden volledige schadeloosgesteld. Hieronder valt ook schade aan hekwerken die voor de werkzaamheden worden verwijderd. Bewoners en eigenaren langs het dijkversterkingstraject, inclusief de overgangszones, worden in de tweede helft van 2026 nader geïnformeerd over het schadebeleid, het schadeprotocol en het monitoringsplan. Dit gebeurt onder meer via informatieavonden, de website en, waar nodig of gewenst, via persoonlijke gesprekken.
7.5	UTSP-1264662141-7726	11	In verband met de lammerperiode dienen de werkzaamheden volgens de indiener niet voor 1 juli 2027 uitgevoerd te worden.	Het waterschap begrijpt dat de indiener zorgen heeft over de lammerperiode. In het kader van het projectbesluit en uitvoerbaarheid, is een uitvoeringsplan inclusief globale planning opgenomen. De exacte planning van de uitvoering is nog niet bekend. Het waterschap neemt dit verzoek als wens op, maar kan hierover nog geen toezeggingen doen. De exacte planning wordt in een later moment vastgesteld door de uitvoerende partij, in overleg met het waterschap en gecommuniceerd met de omwonenden.
8.1	UTSP-1264662141-7691	11	De indiener vreest aan dat door het verwijderen van zijmuren in combinatie met de werkzaamheden nabij de woning nadelige gevolgen, zoals scheurvorming en verzakkingen, zullen optreden. De indiener wenst voorafgaand aan de werkzaamheden zekerheid van het waterschap dat schade wordt voorkomen. Indien deze zekerheid niet kan worden geboden, wenst de indiener dat de woning wordt aangekocht en indiener een nieuwe woning terug kan bouwen.	Het waterschap begrijpt dat indiener zorgen heeft over mogelijke schade als gevolg van de werkzaamheden. Het waterschap probeert schade zoveel mogelijk te voorkomen door de werkzaamheden zorgvuldig voor te bereiden en uit te voeren. Vooraf wordt onderzoek gedaan naar de bestaande bebouwing en wordt op basis daarvan een monitoringsplan opgesteld. Het onderzoek en het monitoringsplan zijn bepalend voor de uitvoeringsmethodiek. Overschrijden van de monitoringswaarde resulteert in een aanpassing van de uitvoeringsmethodiek. Dit om schade maximaal te voorkomen. Als er ondanks deze maatregelen toch schade ontstaat, kan deze worden gemeld bij het schadeloket en wordt de schade afgehandeld volgens het geldende schadebeleid en schadeprotocol, waarin onder meer het beleid van het waterschap over de bewijslast is verankerd. Bewoners en eigenaren worden nader geïnformeerd via informatieavonden, de website en waar nodig of gewenst persoonlijke gesprekken. In de tweede helft van 2026 komen er speciale informatieavonden waarin bovenstaande wordt toegelicht.
8.2	UTSP-1264662141-7691	11	De indiener verwacht dat de kans op schade aan de woning realistisch is aangezien het werkterrein tegen de gevel is gesitueerd.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 8.1. Het waterschap gaat graag met de indiener in gesprek om de zorgen en situatie te bespreken.
8.3	UTSP-1264662141-7691	11	Indiener geeft aan dat de resultaten van het door het waterschap uitgevoerde sonderingen en nulmetingen niet met indiener zijn gedeeld.	De resultaten van de uitgevoerde sonderingen en nulmetingen kunnen worden opgevraagd via safe@wsrl.nl . Sturen we ze niet proactief toe nav deze zienswijze?
8.4	UTSP-1264662141-7691	11	Het perceel van de indiener heeft nu geen formele ontsluiting. De indiener is van mening dat het waterschap een ontsluiting op de dijk dient te realiseren.	Het waterschap begrijpt dat de indiener belang heeft bij een goede en formele ontsluiting en dat het ontbreken daarvan als ongewenst wordt ervaren. Binnen dit project is het uitgangspunt echter dat alleen bestaande opritten die door de werkzaamheden worden aangepast, worden teruggebracht. Het realiseren van een nieuwe oprit valt buiten de scope en financiering van dit project. Als de eigenaar een nieuwe oprit wenst, ligt het initiatief en de bekostiging daarvan bij de eigenaar, voor zover dit planologisch, technisch en verkeerskundig mogelijk is. Het waterschap ziet binnen dit project geen aanleiding om een nieuwe ontsluiting op de dijk te realiseren.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
9.1	UTSP- 1264662141 -7727	11	De indiener wil een aangepast plan voor het werkterrein waardoor bomen gespaard blijven.	Het waterschap begrijpt dat de indiener waarde hecht aan het behoud van de bomen op het perceel en daarom vraagt om een aangepast plan voor het werkterrein. Het waterschap deelt het uitgangspunt dat waardevolle en beeldbepalende bomen waar mogelijk worden gespaard. Als onderdeel van het ontwerpproces is daarom zorgvuldig in beeld gebracht welke bomen waardevol en beeldbepalend zijn, ook op het perceel van de indiener. De betreffende bomen liggen echter binnen de werkgrens. Op basis van de huidige inzichten is aanpassing van de werkgrens op deze locatie niet mogelijk. Binnen de beperkte ruimte moet naast de dijkversterking ook ruimte worden gevonden voor opslag van materialen en bereikbaarheidsvoorzieningen. Deze voorzieningen zijn nodig voor een veilige en uitvoerbare uitvoering van de werkzaamheden en moeten op voldoende afstand van de werkzaamheden worden geplaatst. De bomen vormen daarvoor een belemmering. Om die reden kunnen de betreffende bomen naar verwachting niet behouden blijven.
9.2	UTSP- 1264662141 -7727	11	De indiener geeft aan dat het hekwerk na afloop van de werkzaamheden door het waterschap vernieuwd moet worden.	Voor zover sprake is van nadelige gevolgen die rechtstreeks voortvloeien uit de dijkversterking, worden deze beoordeeld binnen de daarvoor geldende wettelijke en beleidsmatige kaders. Eventuele compensatie wordt, indien aan de orde, betrokken bij het grondverwervingsproces.
10.1	UTSP- 1264662141 -7729	11	De indiener verwacht dat de kans op schade aan de woning realistisch is aangezien het werkterrein tegen de gevel is gesitueerd.	Het waterschap begrijpt dat indiener zorgen heeft over mogelijke schade als gevolg van de werkzaamheden. Het waterschap probeert schade zoveel mogelijk te voorkomen door de werkzaamheden zorgvuldig voor te bereiden en uit te voeren. Vooraf wordt onderzoek gedaan naar de bestaande bebouwing en wordt op basis daarvan een monitoringsplan opgesteld. Het onderzoek en het monitoringsplan zijn bepalend voor de uitvoeringsmethodiek. Overschrijden van de monitoringswaarde resulteert in een aanpassing van de uitvoeringsmethodiek. Dit om schade maximaal te voorkomen. Als er ondanks deze maatregelen toch schade ontstaat, kan deze worden gemeld bij het schadeloket en wordt de schade afgehandeld volgens het geldende schadebeleid en schadeprotocol, waarin onder meer het beleid van het waterschap over de bewijslast is verankerd. Bewoners en eigenaren worden nader geïnformeerd via informatieavonden, de website en waar nodig of gewenst persoonlijke gesprekken. In de tweede helft van 2026 komen er speciale informatieavonden waarin bovenstaande wordt toegelicht.
10.2	UTSP- 1264662141 -7729	11	De huidige ontsluiting wordt gewijzigd in een op-/afrit op de dijk. De indiener verzoekt de de nieuwe op/afrit, zoals in de plannen is opgenomen, in westelijke richting op te schuiven, zodat deze verder van de woning af komt.	Het waterschap begrijpt dat de indiener de op- en afrit graag op een andere locatie gerealiseerd ziet. Ter plaatse van de ontsluiting is echter sprake van slappe ondergrond. Het verplaatsen van de op- en afrit leidt daardoor tot risicovolle omgevingsbeïnvloeding. Het verplaatsen van de oprit is in verband daarmee technisch niet mogelijk.
11.1	UTSP- 1264662141 -7692	11	De indiener vreest aan dat door de werkzaamheden nabij de woning nadelige gevolgen, zoals scheurvorming en verzakkingen, zullen optreden. De indiener wenst voorafgaand aan de werkzaamheden zekerheid van het waterschap dat schade wordt voorkomen. Indien deze zekerheid niet kan worden geboden, wenst de indiener dat de woning wordt aangekocht en indiener een nieuwe woning terug kan bouwen.	Het waterschap begrijpt dat indiener zorgen heeft over mogelijke schade als gevolg van de werkzaamheden. Het waterschap probeert schade zoveel mogelijk te voorkomen door de werkzaamheden zorgvuldig voor te bereiden en uit te voeren. Vooraf wordt onderzoek gedaan naar de bestaande bebouwing en wordt op basis daarvan een monitoringsplan opgesteld. Het onderzoek en het monitoringsplan zijn bepalend voor de uitvoeringsmethodiek. Overschrijden van de monitoringswaarde resulteert in een aanpassing van de uitvoeringsmethodiek. Dit om schade maximaal te voorkomen. Als er ondanks deze maatregelen toch schade ontstaat, kan deze worden gemeld bij het schadeloket en wordt de schade afgehandeld volgens het geldende schadebeleid en schadeprotocol, waarin onder meer het beleid van het waterschap over de bewijslast is verankerd. Bewoners en eigenaren worden nader geïnformeerd via informatieavonden, de website en waar nodig of gewenst persoonlijke gesprekken. In de tweede helft van 2026 komen er speciale informatieavonden waarin bovenstaande wordt toegelicht.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
11.2	UTSP-1264662141-7692	11	De indiener verwacht de kans dat schade aan de woning realistisch is aangezien het werkterrein tegen de gevel is gesitueerd.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 11.1.
11.3	UTSP-1264662141-7692	11	Indiener geeft aan dat de resultaten van het bouwkundig onderzoek inclusief sondering niet met indiener zijn gedeeld.	Een deel van de onderzoeken is nog in uitvoering. De resultaten van de onderzoeken die reeds zijn afgerond, kunnen worden opgevraagd via safe@wsrl.nl . Sturen we ze niet toe nav de zienswijze?
12.1	UTSP-1264662141-7711	11	De indiener stelt dat ten onrechte niet is gekozen voor een variant waarbij de drukke rijweg meer richting de rivier zou worden verplaatst, met een ventweg voor de woningen onderaan de dijk. Het argument dat dit niet zou mogen vanwege waterberging wordt als niet overtuigend beschouwd. Volgens de indiener is er onvoldoende rekening gehouden met de aantasting van het cultuurhistorische landschap binnendijs, de voorzienbare schade aan historische bebouwing en de niet noodzakelijke inbreuk op eigendomsrechten door de huidige keuze.	Het waterschap begrijpt dat de indiener zorgen heeft over de gevolgen van de gekozen oplossing voor het cultuurhistorische landschap, de aanwezige bebouwing, verkeerssituatie en het gebruik van eigendom. Ter plaatse van de woning is gekozen voor een constructieve variant, waarbij de weg grotendeels op de huidige locatie behouden blijft. Daarmee wordt de aantasting van het binnendijkse cultuurlandschap zoveel mogelijk beperkt. De aansluiting tussen de oostelijke grens van het plangebied en het veer is al in de Nota VKA (voorkeursalternatief) als maatwerkopgave aangemerkt. Op basis van de beschikbare inzichten is een ventweg op deze locatie niet als reëel alternatief beoordeeld, omdat de aansluiting van de veerstoep en de N479 daarmee niet goed kan worden vormgegeven en extra verkeersbewegingen en vervlechting van verkeer kunnen ontstaan. Dat wordt vanuit verkeersveiligheid onwenselijk geacht. Ook de benodigde waterberging is bij de afweging betrokken. Voor verlies aan waterbergingscapaciteit in de uiterwaarden moet elders gelijkwaardige compensatie binnendijs worden gerealiseerd. Deze ingreep betreft een relatief omvangrijke ingreep aan de binnendijkse zijde waardoor het waterschap de hoeveelheid buitenwaartse asverschuiving wil beperken. Om die redenen is niet gekozen voor een gesplitste verkeersstructuur met een ventweg en een hoofdweg.
12.2	UTSP-1264662141-7711	11	De indiener wijst op het ontbreken van voorzorgsmaatregelen ter voorkoming van schade aan de historische bebouwing, in het bijzonder aan de eigen woning, een rijksmonument zonder fundering. De stenen muren rusten direct op drassige grond, waardoor het risico op schade door trillingen en grondverschuivingen tijdens en na de werkzaamheden groot is. De indiener vindt dat een gespecialiseerd funderingsbedrijf moet worden ingeschakeld om een voldoende draagkrachtige fundering aan te brengen.	Het waterschap begrijpt dat indiener zorgen heeft over mogelijke schade als gevolg van de werkzaamheden. Het waterschap probeert schade zoveel mogelijk te voorkomen door de werkzaamheden zorgvuldig voor te bereiden en uit te voeren. Vooraf wordt onderzoek gedaan naar de bestaande bebouwing en wordt op basis daarvan een monitoringsplan opgesteld. Het onderzoek en het monitoringsplan zijn bepalend voor de uitvoeringsmethodiek. Overschrijden van de monitoringswaarde resulteert in een aanpassing van de uitvoeringsmethodiek. Dit om schade maximaal te voorkomen. Als er ondanks deze maatregelen toch schade ontstaat, kan deze worden gemeld bij het schadeloket en wordt de schade afgehandeld volgens het geldende schadebeleid en schadeprotocol, waarin onder meer het beleid van het waterschap over de bewijslast is verankerd. Bewoners en eigenaren worden nader geïnformeerd via informatieavonden, de website en waar nodig of gewenst persoonlijke gesprekken. In de tweede helft van 2026 komen er speciale informatieavonden waarin bovenstaande wordt toegelicht.
12.3	UTSP-1264662141-7711	11	De indiener stelt dat, gezien de directe invloed van de voorgenomen werkzaamheden op rijksmonumenten, een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit verplicht is. Deze vergunning heeft de indiener nog niet gezien.	Het waterschap begrijpt dat de indiener duidelijkheid wil over de vergunning die nodig is vanwege de mogelijke gevolgen van de werkzaamheden voor rijksmonumenten. Het waterschap heeft voor de rijksmonumentenactiviteit een aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend bij de gemeente. De beoordeling en publicatie van de ontwerpvergunning vinden naar verwachting plaats in het najaar van 2026. De indiener kan deze vergunning dan inzien en, indien gewenst, binnen de daarvoor geldende procedure een zienswijze indienen.
12.4	UTSP-1264662141-7711	11	De indiener vreest voor schade aan beplanting en oude, waardevolle bomen op het terrein.	Het waterschap begrijpt de zorgen van de indiener over het behoud van de beplanting en de waardevolle bomen op het perceel. Het waterschap deelt het uitgangspunt dat waardevolle en beeldbepalende bomen waar mogelijk worden gespaard. Als onderdeel van het ontwerpproces is daarom zorgvuldig in beeld gebracht welke bomen waardevol en

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
				beeldbepalend zijn, ook op het perceel van de indiener. Op de kaplijst staan drie bomen ten oosten van de dijkstoep. Deze bevinden zich binnen het ruimtebeslag van de aan te passen dijkopgang, die vanwege de dijkversterking moet worden aangepast. Gezien de benodigde werkzaamheden, waaronder ontgraven en ophogen, is de kans op beschadiging van deze bomen zodanig groot dat behoud niet mogelijk wordt geacht. Uit een nadere technische detaillering van het ontwerp blijkt dat één boom aan het einde van de oprit en één boom ten oosten van de afrit kan met boombescherming wel worden gehandhaafd.
12.5	UTSP-1264662141-7711	11	De indiener geeft aan dat tot nu toe is geweigerd om een onafhankelijke funderingsexpert in te schakelen. In plaats daarvan is een rentmeester langs geweest die ten onrechte aannam dat de woning op staal is gefundeerd en geen oog had voor de waardevolle bomen en beplanting.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 12.2.
12.6	UTSP-1264662141-7711	11	De indiener maakt bezwaar tegen het vestigen van enig zakelijk recht op het perceel. De motivering dat dit nodig zou zijn om te voorkomen dat de dijk wordt afgegraven wordt als onzin bestempeld, aangezien dit ook in de huidige situatie verboden is.	Het waterschap begrijpt dat het vestigen van een zakelijk recht op het perceel voor de indiener ingrijpend kan voelen en vragen kan oproepen over de noodzaak daarvan. Het uitgangspunt van het waterschap is dat niet méér rechten worden gevestigd dan nodig is voor de waterveiligheid, het beheer en het onderhoud van de primaire waterkering. In het Eigendommenbeleid en de Regeling Uitvoering Eigendommenbeleid 2024 is vastgelegd in welke situaties het waterschap gronden aankoopt en in welke situaties het vestigen van een zakelijk recht voldoende kan zijn. Een zakelijk recht kan boven de publiekrechtelijke middelen nodig zijn om het benodigde gebruik en de toegang voor beheer en onderhoud duurzaam te borgen, ook wanneer beleid in de toekomst zou wijzigen. In het grondverwervingsplan is per locatie beoordeeld welke vorm van grondverwerving of gebruiksrecht passend is. Voor zover op het perceel van de indiener een erfdienstbaarheid of ander zakelijk recht aan de orde is, wordt dit nader uitgewerkt binnen het grondverwervingsproces en besproken met de betrokken rechthebbenden.
13.1	UTSP-1264662141-7703	11	Aandachtspunten bescherming woning: Voor de indiener staat centraal dat de werkzaamheden geen negatieve gevolgen hebben voor hun woning en dat eventuele risico's vooraf inzichtelijk en beheerst zijn. De belangrijkste aandachtspunten zijn: 1. mogelijke "zettingen" van woning, erf en verhardingen; 2. mogelijke effecten van "tijdelijke grondwaterstandsverlaging / bemaling"; 3. mogelijke "trillingen, vervormingen en uitvoeringsinvloeden" door gekozen werkmethoden, materieel en fasering; 4. een zorgvuldige en objectieve "nulmeting / bouwkundige vooropname";	Het waterschap begrijpt dat indiener zorgen heeft over mogelijke schade als gevolg van de werkzaamheden. Het waterschap probeert schade zoveel mogelijk te voorkomen door de werkzaamheden zorgvuldig voor te bereiden en uit te voeren. Vooraf wordt onderzoek gedaan naar de bestaande bebouwing en wordt op basis daarvan een monitoringsplan opgesteld. Het onderzoek en het monitoringsplan zijn bepalend voor de uitvoeringsmethodiek. Overschrijden van de monitoringswaarde resulteert in een aanpassing van de uitvoeringsmethodiek. Dit om schade maximaal te voorkomen. Als er ondanks deze maatregelen toch schade ontstaat, kan deze worden gemeld bij het schadeloket en wordt de schade afgehandeld volgens het geldende schadebeleid en schadeprotocol, waarin onder meer het beleid van het waterschap over de bewijslast is verankerd. Bewoners en eigenaren worden nader geïnformeerd via informatieavonden, de website en waar nodig of gewenst persoonlijke gesprekken. In de tweede helft van 2026 komen er speciale informatieavonden waarin bovenstaande wordt toegelicht.
13.2	UTSP-1264662141-7703	11	Aandachtspunten bescherming woning: Voor de indiener staat centraal dat de werkzaamheden geen negatieve gevolgen hebben voor hun woning en dat eventuele risico's vooraf inzichtelijk en beheerst zijn. Daarom vraagt de indiener voor: 5. een helder "monitorings- en terugkoppelingsproces" tijdens de uitvoering en 6. een dossieropbouw waarmee bij eventuele schade het verband met de werkzaamheden goed en aantoonbaar kan worden beoordeeld.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 13.1.
13.3	UTSP-1264662141-7703	11	De indiener uit waardering voor wat al in de stukken is opgenomen zoals omgevingsinvloeden/ risico's omgeving, monitoring, nulmeting en verdere uitwerking in volgende projectfasen.	Het waterschap neemt de waardering van indiener in dank voor kennisgeving aan.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
13.4	UTSP-1264662141-7703	11	De indiener geeft aan dat de echte invloed op de omgeving pas zichtbaar wordt zodra in een volgende fase de uitvoeringsmethode, fasering, eventuele bemaling, monitoring en beschermende maatregelen concreter worden uitgewerkt.	Het waterschap begrijpt de opmerking van de indiener dat de daadwerkelijke invloed van de werkzaamheden op de omgeving pas in een volgende fase beter zichtbaar wordt. Het uitgangspunt is om hinder en schade zoveel mogelijk te voorkomen door een zorgvuldige voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden. Met de benodigde vergunningprocedures en het schadebeleid werkt het waterschap aan het beperken van mogelijke effecten op de omgeving. Ondanks deze inspanningen kunnen effecten echter niet volledig worden uitgesloten. Zie verder de beantwoording van zienswijzepunt 13.1.
13.5	UTSP-1264662141-7703	11	Verzoek voor de volgende fasen. De indiener vraagt om inzichtelijk en toetsbaar te maken voor omwonenden: - Objectgerichte risicobeoordeling: vaststellen of de woning als beïnvloed object geldt en welke risico's (zetting, trillingen, grondwater, etc.) relevant zijn. - Technische onderbouwing: inzicht in berekeningen, verwachte effecten en reikwijdte van invloeden. - Uitvoering en mitigerende maatregelen: onderbouwing van gekozen uitvoeringsmethoden en maatregelen om risico's te beperken. - Monitoring en beheersing tijdens uitvoering: duidelijkheid over meetplan, signalerings- en actiewaarden en communicatie bij afwijkingen. - Nulmeting en schade protocol: vastlegging van de beginsituatie (hoe en wat wordt meegenomen) en hoe worden schadegevallen beoordeeld en neergelegd bij opdrachtgever	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 13.1.
13.6	UTSP-1264662141-7703	11	De indiener vraagt om meer inzicht in de vervolgstappen in de ontwerpfase en uitvoeringsvoorbereiding, specifiek: 1. welke ontwerp- en uitvoeringskeuzes nog moeten worden gemaakt; 2. wanneer de effecten op de omgeving daadwerkelijk worden doorgerekend en beoordeeld (zie nr. 13-4 voor toelichting op 'daadwerkelijke invloed op de omgeving').	Het waterschap begrijpt dat de indiener duidelijkheid wenst over de vervolgstappen in de ontwerpfase en de voorbereiding van de uitvoering. Het waterschap werkt in de zomer van 2026 samen met de aannemer het ontwerp en de uitvoeringsmethode van de constructies verder uit. Daarbij worden de omgevingseffecten, waaronder risico's op schade, integraal beoordeeld. Er bestaat een samenhang tussen het ontwerp en de gekozen uitvoeringsmethode. Zo kunnen, wanneer een uitvoeringsmethode beperkingen kent of specifieke risico's met zich meebrengt, ook alternatieve varianten voor de constructie worden onderzocht. Vooruitlopend op de uitvoering wordt een uitvoeringsontwerp opgesteld, waarbij per pand en perceel specifiek wordt gekeken naar de effecten op de omgeving. Met deze uitwerking wordt gefaseerd gestart in het najaar van 2026. De planning van de oplevering is afhankelijk van het moment waarop de werkzaamheden in een dijkzone starten. Betrokken bewoners en eigenaren worden gedurende dit proces geïnformeerd over relevante ontwerpkeuzes, uitvoeringsmethoden en de verwachte effecten op hun omgeving. Waar sprake is van perceelspecifieke aandachtspunten of maatregelen, vindt hierover afstemming plaats met de direct betrokkenen. Het waterschap blijft gedurende de verdere uitwerking en voorbereiding van de uitvoering beschikbaar voor vragen en overleg.
13.7	UTSP-1264662141-7703	11	3. De indiener vraagt hoe de uitkomsten van de ontwerp- en effectbeoordeling (zie punten 1 en 2 hierboven) worden gedeeld met de omgeving.	Het waterschap begrijpt dat de indiener behoefte heeft aan duidelijkheid over de wijze waarop de uitkomsten van de ontwerp- en effectbeoordeling met de omgeving worden gedeeld. De uitkomsten worden gedeeld via de vergunningaanvraag voor de technische bouwactiviteit (inzage naar verwachting in het najaar van 2026). Voor zover een nadere toelichting op individueel niveau nodig of wenselijk is, gaat het waterschap hierover in gesprek met de betrokkenen.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
13.8	UTSP-1264662141-7703	11	De indiener vraagt om meer inzicht in de vervolgstappen in de ontwerpfase en uitvoeringsvoorbereiding, specifiek: 4. welke mitigerende maatregelen worden getroffen bij risico's voor woningen; 5. hoe monitoring, opvolging en schadeafhandeling zijn georganiseerd.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 13.1.
14.1	UTSP-1264662141-7709	11	De indieners maken bezwaar tegen de drie besluiten, omdat de uitvoering van de plannen aanzienlijke risico's en onduidelijkheden met zich meebrengt voor hun woning en eigendom. Zij geven aan dat hun woning kwetsbaar is voor trillingen en groundbewegingen, waardoor de kans op schade toeneemt. Daarnaast ontbreekt duidelijkheid over hoe schade wordt vastgesteld en vergoed. De indiener vraagt daarom om herziening van de besluiten en vragen om een duidelijke risicoanalyse en maatregelen om schade te voorkomen en schriftelijke afspraken over schadeafhandeling	Het waterschap begrijpt dat indiener zorgen heeft over mogelijke schade als gevolg van de werkzaamheden. Het waterschap probeert schade zoveel mogelijk te voorkomen door de werkzaamheden zorgvuldig voor te bereiden en uit te voeren. Vooraf wordt onderzoek gedaan naar de bestaande bebouwing en wordt op basis daarvan een monitoringsplan opgesteld. Het onderzoek en het monitoringsplan zijn bepalend voor de uitvoeringsmethodiek. Overschrijden van de monitoringswaarde resulteert in een aanpassing van de uitvoeringsmethodiek. Dit om schade maximaal te voorkomen. Als er ondanks deze maatregelen toch schade ontstaat, kan deze worden gemeld bij het schadeloket en wordt de schade afgehandeld volgens het geldende schadebeleid en schadeprotocol, waarin onder meer het beleid van het waterschap over de bewijslast is verankerd. Bewoners en eigenaren worden nader geïnformeerd via informatieavonden, de website en waar nodig of gewenst persoonlijke gesprekken. In de tweede helft van 2026 komen er speciale informatieavonden waarin bovenstaande wordt toegelicht.
14.2	UTSP-1264662141-7709	11	De indieners geven aan dat er onduidelijkheid is over de voorgenomen grondverwerving (waar ze niet akkoord mee zijn), onder andere over de noodzaak, voorwaarden en vergoeding. De indiener vraagt daarom om herziening van besluiten en transparantie over de voorgenomen grondverwerving	Het waterschap begrijpt dat voorgenomen grondverwerving vragen en zorgen kan oproepen. In het grondverwervingsplan is aangegeven waarom Waterschap Rivierenland het noodzakelijk acht om dit perceel in eigendom te verkrijgen. Aanleiding hiervoor is de waterveiligheidsopgave, voortvloeiend uit de aangescherpte normen voor primaire waterkeringen sinds 2017. Deze normen stellen hogere eisen aan dijken die mensen, bedrijven en vitale infrastructuur beschermen. Voor de uitvoering van de dijkversterking is het in sommige gevallen noodzakelijk dat het waterschap gronden verwerft of gebruiksrechten verkrijgt. Het grondverwervingsbeleid is erop gericht om gronden die blijvend nodig zijn voor de waterkering, de beschermingsfunctie en het doelmatig beheer in eigendom te verkrijgen. In andere gevallen wordt, waar mogelijk, volstaan met het vestigen van een zakelijk recht, zodat het eigendom bij de huidige eigenaar kan blijven, terwijl het benodigde gebruik voor de aanleg en instandhouding van de dijk wordt geborgd. De verwerving of het vestigen van rechten vindt plaats op basis van een zorgvuldige procedure, waarbij de waarde van de grond en eventuele schade wordt vastgesteld door een onafhankelijke taxateur en wordt vergoed conform de geldende wettelijke en beleidsmatige kaders.
15.1	UTSP-1264662141-7708	9	Werkzaamheden dijkzone 9, dijkvak 51c. De in het projectbesluit genoemde tijdelijke aanpassingen zijn disproportioneel met wat er aan werkzaamheden nodig zijn voor de dijkversterking in dit betreffende dijkvak.	Het waterschap begrijpt de zorgen van de indiener over de omvang van het tijdelijke ruimtebeslag en ziet dat de indiener vraagt of deze tijdelijke aanpassingen in verhouding staan tot de werkzaamheden die op deze locatie nodig zijn. Bij de uitwerking van de dijkversterking wordt een afweging gemaakt tussen de benodigde versterkingsmaatregel, de gekozen technische oplossing en de uitvoerbaarheid daarvan. Daarbij wordt rekening gehouden met omgevingsfactoren, zoals hinder en mogelijke schade aan belendingen, maar ook met de bodemomstandigheden, veiligheid, logistiek en opslag van materialen. Voor de uitvoering van de dijkversterking is naast het permanente ruimtebeslag tijdelijk ruimtebeslag nodig voor het opstellen van materieel en de bijbehorende werkzaamheden. De omvang van deze tijdelijke werkruimte is bepaald op basis van wat naar het oordeel van het waterschap nodig is om de geplande constructie op een veilige en uitvoerbare manier te kunnen aanbrengen. Daarbij is het uitgangspunt om het tijdelijke ruimtebeslag niet groter te maken dan nodig is voor een zorgvuldige uitvoering van het project. Door een nadere

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
				uitwerking van de gekozen werkmethode is minder ruimte nodig en is de werkgrens voor de woning richting de dijk verlegd tot op de kadastrale grens.
15.2	UTSP- 1264662141 -7708	9	Werkzaamheden dijkzone 9, dijkvak 51c. Voor het aanbrengen van damwand zouden circa 25 fruitbomen op het perceel moeten worden verwijderd, terwijl deze werkzaamheden volgens de indiener ook vanaf de rijbaan uitgevoerd kunnen worden. Het rooien van de (deels oude) fruitbomen leidt tot onomkeerbare schade en is volgens de indiener onvoldoende gemotiveerd.	Het waterschap neemt de zorgen van de indiener over het verwijderen van circa 25 fruitbomen serieus. Door een nadere uitwerking van de gekozen werkmethode is minder ruimte nodig en is de werkgrens voor de woning richting de dijk verlegd tot op de kadastrale grens. Hierdoor kunnen de fruitbomen op het perceel van de indiener behouden blijven. Om de werkzaamheden veilig en uitvoerbaar te kunnen realiseren, moet echter de eerste rij van vijf fruitbomen aan de dijkzijde worden verwijderd. Deze bomen staan op gronden van het waterschap en vormen een obstakel voor de uitvoering van de werkzaamheden. Voor de fruitbomen op het perceel van de indiener worden, indien nodig, beschermingsmaatregelen getroffen. Hierbij dient indiener er rekening mee te houden dat er een kans is dat de bomen vanwege werkzaamheden in de nabijheid van het bedrijf O129alsnog worden aangetast. <@Juridische check; indiener benoemt zelf dijkvak, is het voor privacy/ avg verstandig om dit te verwijderen?>
15.3	UTSP- 1264662141 -7708	9	Werkzaamheden dijkzone 9, dijkvak 51c Het tijdelijke gebruik van de grond voor een zware belasting van het perceel, met risico op bodemschade en verstoring van het woongenot, zonder duidelijke garanties voor herstel.	Het waterschap begrijpt de zorgen van de indiener over het tijdelijke gebruik van het perceel. Om de geplande constructie ook daadwerkelijk te kunnen aanbrengen op een veilige manier is er werkruimte benodigd. Door een nadere uitwerking van de gekozen werkmethode is minder ruimte nodig en is de werkgrens voor de woning richting de dijk verlegd tot op de kadastrale grens. Hiermee wordt beoogd de belasting van het perceel en de impact van de werkzaamheden voor de indiener zoveel mogelijk te beperken. Zie ook de beantwoording van zienswijzepunt 15.1.
15.4	UTSP- 1264662141 -7708	9	Werkzaamheden dijkzone 9, dijkvak 51c Er is bezwaar tegen de aanleg van een tijdelijke route langs de woning en deels over de begraafplaats, vanwege mogelijke hinder en aantasting van de rust.	Het waterschap neemt het bezwaar van de indiener tegen een tijdelijke route langs de woning en deels over de begraafplaats zorgvuldig in overweging. Om de werkzaamheden aan de dijkversterking veilig en uitvoerbaar te kunnen uitvoeren, is het nodig de dijk tijdens bepaalde werkzaamheden volledig af te sluiten. Ontsluiting via de dijk is dan tijdelijk niet mogelijk en moet op een alternatieve wijze worden georganiseerd. De exacte route, de periode en de wijze waarop de tijdelijke bereikbaarheid wordt ingericht, worden voorafgaand aan de uitvoering verder uitgewerkt. Belanghebbenden worden daarbij ruim voor aanvang van de werkzaamheden betrokken. Waar nodig worden op individueel niveau werkafspraken gemaakt en vastgelegd. Bij deze verdere uitwerking wordt aandacht besteed aan het zoveel mogelijk beperken van hinder en aan een zorgvuldige omgang met de omgeving, waaronder de begraafplaats. De voorgestelde route en periode waarover deze tijdelijke situatie gaat, wordt op een later moment in meer detail bekend. Daarmee wordt beoogd de tijdelijke bereikbaarheid op een veilige en zorgvuldige wijze te organiseren binnen de kaders van het project.
15.5	UTSP- 1264662141 -7708	9	Werkzaamheden dijkzone 9, dijkvak 51c De indiener geeft aan dat er een duidelijke onderbouwing ontbreekt waarom deze locatie nodig is en of alternatieven zijn onderzocht.	Het waterschap begrijpt dat de indiener om een duidelijke onderbouwing vraagt. Op basis van de voorziene uitvoeringsmethode beoordeelt het waterschap samen met de aannemer de benodigde werkruimte om de werkzaamheden veilig uit te kunnen voeren. Voor het vergunningenontwerp was nog geen keuze gemaakt of de constructie in de kruin of de teen gerealiseerd zou worden. Nu een keuze gemaakt is voor een constructie in de kruin is minder werkruimte nodig in het achterland. Het waterschap heeft daarom nogmaals hiernaar gekeken en heeft de werkgrens aangepast zodat deze buiten het eigendom van de indiener ligt. De tekst in de motivering van het projectbesluit is op dit punt verduidelijkt.
15.6	UTSP- 1264662141 -7708	9	Beschermde diersoorten: de Indiener geeft aan dat er in dit gebied beschermde diersoorten zijn zoals vleermuizen.	Het waterschap neemt de zorgen van de indiener over de aanwezigheid van beschermde diersoorten, waaronder vleermuizen, serieus. In het gebied komen inderdaad beschermde diersoorten voor. Bij de verdere uitwerking van het project wordt beoordeeld welke maatregelen nodig zijn om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen, te

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
				beperken of, waar dat aan de orde is, te compenseren. Deze mitigerende en eventueel compenserende maatregelen worden betrokken bij de nog aan te vragen omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteiten. Daarmee wordt geborgd dat de effecten op beschermde soorten binnen de daarvoor geldende wettelijke kaders worden beoordeeld en dat de benodigde maatregelen onderdeel uitmaken van de verdere besluitvorming en uitvoering.
15.7	UTSP-1264662141-7708	9	Bereikbaarheid dijkzone 9, dijkvak 51c. De indiener stelt dat de bereikbaarheid van de locatie tijdens de werkzaamheden voldoende gewaarborgd is en geen extra voorzieningen vereist. Het drukken van circa 25 meter damwand duurt kort, waarna de rijbaan weer volledig beschikbaar is. Volgens de indiener kunnen hulpdiensten en werkverkeer tijdens deze periode via de bestaande rijbaan (vanuit beide richtingen) en via het Kerkpad goed blijven functioneren, zoals ook tijdens de vorige dijkversterking het geval was.	Het waterschap neemt de zienswijze van de indiener over de bereikbaarheid tijdens de werkzaamheden zorgvuldig in overweging en ziet dat de indiener aangeeft dat de bestaande rijbaan en het Kerkpad mogelijk voldoende mogelijkheden bieden voor hulpdiensten en werkverkeer. Tegelijkertijd moet de uitvoering van de dijkversterking veilig en uitvoerbaar kunnen plaatsvinden. Op basis van de huidige uitwerking is het uitgangspunt dat de dijk tijdens bepaalde werkzaamheden volledig wordt afgesloten, waardoor ontsluiting via de dijk tijdelijk niet mogelijk is en bereikbaarheid op een alternatieve wijze moet worden georganiseerd. Ruim voor aanvang van de werkzaamheden worden belanghebbenden betrokken bij de uitwerking van deze tijdelijke bereikbaarheid. Op individueel niveau kunnen, waar nodig, werkafspraken worden gemaakt en vastgelegd. De exacte route, de periode en de wijze waarop de tijdelijke bereikbaarheid wordt ingericht, worden voorafgaand aan de uitvoering nader bepaald, wanneer de uitvoeringsplanning en -methode verder zijn uitgewerkt. Daarbij wordt aandacht besteed aan de bereikbaarheid voor bewoners, hulpdiensten en werkverkeer en aan het zoveel mogelijk beperken van hinder, binnen de kaders van het project.
15.8	UTSP-1264662141-7708	9	Bereikbaarheid dijkzone 9, dijkvak 51c. De indiener geeft aan dat de werkzaamheden efficiënter en met minder ruimte uitgevoerd kunnen worden met moderne technieken, waardoor de voorgestelde aanpak onnodig complex en ingrijpend is. De indiener stuurt ook een voorbeeld van een andere mogelijkheid voor het te drukken van de damwand.	Het waterschap neemt de zorgen van de indiener over de omvang van de werkzaamheden en de mogelijkheid om deze met minder ruimte uit te voeren serieus. Zie de beantwoording van zienswijzepunt 15.1.
15.9	UTSP-1264662141-7708	9	Alternatieven voor dijkvak 54c. De indiener stelt dat onvoldoende onderzoek is gedaan naar minder ingrijpende alternatieven voor werkruimte en opslag. Volgens de indiener zijn er wel degelijk alternatieven die minder impact hebben op perceel en fruitbomen, sneller uitvoerbaar zijn en kosten besparen. De voorgestelde aanpak wordt als disproportioneel gezien en in strijd met het proportionaliteitsbeginsel. Daarbij wijst de indiener op vergelijkbare beperkingen in dijkvak 52, waar wél een minder ingrijpende oplossing is gekozen. Volgens de indiener leiden de voorgestelde maatregelen tot onnodige overlast, terwijl alternatieven beter scoren op bereikbaarheid, leefomgeving en milieubelasting (lagere CO ₂ -uitstoot).	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 15.1 en 15.2.
15.10	UTSP-1264662141-7708	9	Communicatie. De indiener stelt dat de communicatie vanuit het waterschap onvoldoende transparant is geweest. Tijdens informatieavonden werd aangegeven dat er nauwelijks werkzaamheden zouden plaatsvinden, terwijl de uiteindelijke impact pas in een laat stadium via een externe partij duidelijk werd. Daarnaast wordt gemist dat, zoals bij de vorige dijkversterking (2006), een klankbordgroep met omwonenden is ingericht. Volgens de indiener had zo'n groep kunnen bijdragen aan betere afstemming, meer directe communicatie en een zorgvuldiger besluit met minder overlast voor de omgeving.	Het waterschap vindt het belangrijk dat omwonenden tijdig en zorgvuldig worden geïnformeerd en dat zij de mogelijkheid hebben om vragen te stellen, aandachtspunten mee te geven en hun belangen naar voren te brengen. Binnen het project dijkversterking SAFE is daarom een uitgebreid participatieproces ingericht. Daarbij is op verschillende manieren algemene informatie verstrekt, onder meer via informatieavonden, nieuwsbrieven en de projectwebsite. Daarnaast is de mogelijkheid geboden om aanvullende informatie te vragen en specifieke situaties te bespreken in keukentafelgesprekken. In die gesprekken konden ook wensen en aandachtspunten worden ingebracht. De afhandeling daarvan is vastgelegd in het klanteneisen-specificatieproces en kan via MijnSAFE worden gevolgd. Het waterschap heeft niet gekozen voor een afzonderlijke klankbordgroep zoals bij een eerdere dijkversterking, maar heeft de participatie binnen dit project op een andere manier

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
				vormgegeven. Naar het oordeel van het waterschap is daarmee voorzien in meerdere mogelijkheden voor omwonenden om informatie te ontvangen, vragen te stellen en hun belangen in te brengen. Het waterschap blijft zich inzetten voor zorgvuldige communicatie en blijft bereid om, waar nodig, nadere toelichting te geven en vragen van de indiener te bespreken.
15.11	UTSP-1264662141-7708	9	De indiener verzoekt als conclusie om het projectplan zo te wijzigen dat hun grond en fruitbomen buiten het werkterrein vallen.	Het waterschap neemt de zorgen van de indiener over het ruimtebeslag en verwijderen van de fruitbomen serieus. Zie de beantwoording van zienswijzepunt 15.1 en 15.2.
16.1	UTSP-1264662141-7693	6	De indiener maakt bezwaar tegen het geplande tijdelijke werkterrein op zijn perceel, omdat dit te dicht bij de koeienstal ligt en leidt tot onrust bij de dieren en problemen met de weidegang. Hij stelt voor om het werkterrein te verplaatsen naar een buitendijkse locatie op zijn perceel, waar volgens hem ook een betere ontsluiting naar de dijk aanwezig is.	Het waterschap begrijpt de zorgen van de indiener. Deze zorgen zijn meegenomen bij de verdere uitwerking van het tijdelijke ruimtebeslag. Voor de uitvoering van de dijkversterking is, naast het permanente ruimtebeslag, tijdelijk ruimte nodig voor het opstellen van materieel, de logistiek en de opslag van materialen. Op het perceel van de indiener is daarvoor werkruimte voorzien en is daarnaast rekening gehouden met de mogelijkheid van binnendijkse opslag van materialen. Voor deze opslag lijken alternatieven mogelijk. Daarom wordt de werkgrens, voor zover dit binnen de uitvoeringskaders van het project mogelijk is, verder van de stal gelegd, zodat de mogelijke onrust bij de stal zoveel mogelijk wordt beperkt.
17.1	UTSP-1264662141-7707	11	Locatie van de verticale constructie; de indiener wil duidelijkheid over de exacte locatie van de constructie aangezien hun woning dicht op de zoeklocatie staat.	Het waterschap begrijpt de behoefte van indiener aan duidelijkheid. Op dit moment is voorzien dat de constructie wordt gerealiseerd ter plaatse van de binnendijkse teen van de tuimelkade. De exacte ligging wordt vastgelegd en gedeeld als onderdeel van de omgevingsvergunning voor de technische bouwactiviteit (inzage naar verwachting najaar 2026). Daarmee wordt de locatie in de daarvoor bedoelde procedure inzichtelijk gemaakt.
17.2	UTSP-1264662141-7707	11	Aansluiting op KIS; indiener heeft opmerking over 4.1.6.3. Er is onduidelijkheid over de exacte locatie van de aansluiting op de dijkversterking KIS. Indien de constructie daadwerkelijk fysiek aansluit, betekent dit dat deze dicht bij de woning wordt geplaatst. Hiertegen wordt bezwaar gemaakt.	Het waterschap begrijpt dat de indiener duidelijkheid wenst over de locatie van de aansluiting op de dijkversterking KIS en zich zorgen maakt over de nabijheid van de constructie tot de woning. De constructie sluit echter niet fysiek aan op de constructie uit het project KIS. De nieuwe constructie wordt gerealiseerd ter hoogte van de binnendijkse teen van de tuimelkade. Daarmee is geen sprake van een fysieke aansluiting op de KIS-constructie.
17.3	UTSP-1264662141-7707	11	De indiener onderschrijft dat voorzichtig moet worden omgegaan met de molen, maar benadrukt dat dezelfde zorgvuldigheid ook moet gelden voor omliggende woningen. De eigen woning (circa 1900, niet onderheid) wordt mogelijk beïnvloed door de werkzaamheden. Er wordt gevraagd hoe rekening wordt gehouden met de risico's voor deze woning en nabijgelegen bebouwing, en welke uitvoeringsmethode wordt toegepast bij het plaatsen van de constructie.	Het waterschap neemt de zorgen van de indiener over mogelijke gevolgen van de werkzaamheden voor de woning en nabijgelegen bebouwing serieus. Dat geldt in het bijzonder omdat de woning ouder is en niet is onderheid. Bij de voorbereiding van de werkzaamheden is daarom niet alleen gekeken naar de molen, maar ook naar de omliggende belendingen. De staat van de molen en de nabijgelegen bebouwing is onderzocht en gecategoriseerd. Op basis van deze categorisatie en de daarvoor geldende richtlijnen zijn per belending invloedscirkels bepaald. Deze invloedscirkels geven aan binnen welke afstand rekening moet worden gehouden met mogelijke effecten van trillingen bij de uitvoering. Uit deze beoordeling volgt dat de te plaatsen constructie nabij de woning van de indiener binnen de betreffende invloedscirkel ligt. Om die reden is de uitvoeringsmethode aangepast van trillend aanbrengen naar drukkend aanbrengen. Drukkend aanbrengen is erop gericht de trillingsbelasting zoveel mogelijk te beperken. Daarmee wordt in de uitvoeringswijze rekening gehouden met de ligging en kwetsbaarheid van de woning en de nabijgelegen bebouwing. De definitieve stabiliteitsconstructie is voorzien in de binnendijkse teen van de tuimelkade, in dezelfde lijn als de huidige constructie aan de waterzijde van de molen.
17.4	UTSP-1264662141-7707	11	Indiener vraagt duidelijkheid over soort constructie bij Molen de Liefde. (4.1.6.2. Ontwerp projectbesluit)	Het waterschap ziet dat de indiener behoefte heeft aan duidelijkheid over de constructieve oplossing bij Molen de Liefde. De gekozen oplossing betreft het verankeren van de bestaande damwand met legankers en een ankerscherm in de buitenteen van de dijk. Daarbij blijft de bestaande, nu onverankerde, damwand achter de molen behouden. De damwand wordt constructief ontlast doordat horizontale krachten via legankers worden overgebracht naar een afzonderlijk ankerscherm in de buitenteen van de dijk. Deze oplossing is onderdeel van

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
				de technische uitwerking van de dijkversterking en is bedoeld om de stabiliteit ter plaatse te borgen binnen de kaders van het project.
17.5	UTSP-1264662141-7707	11	De indiener maakt bezwaar tegen een mogelijke laad- en loslocatie nabij de woning, vanwege de verwachte overlast van zwaar verkeer en het risico op schade aan de woning. Er wordt gevraagd wat de definitieve locatie wordt. Als de alternatieve locatie uit bijlage B3 wordt gekozen, geeft de indiener aan daar geen bezwaar tegen te hebben.	Het waterschap begrijpt de zorgen van indiener over een mogelijke laad- en loslocatie nabij de woning. In het projectbesluit en het bijbehorende uitvoeringsplan zijn de laad- en loslocaties nader uitgewerkt. Voor dijkzone 11 is voorzien in een loslocatie buitendijks in de uiterwaard, tegenover de Halfweg. In dijkzone 11 is geen verdere overslaglocatie voorzien. Daarmee is verduidelijkt welke locatie in de planuitwerking is opgenomen.
17.6	UTSP-1264662141-7707	11	De indiener maakt bezwaar tegen een aanvoerroute van werkverkeer via het dorp Streefkerk. Door de ligging van de basisschool langs de dijk ontstaat een onveilige situatie, omdat schoolgaande kinderen dezelfde route gebruiken als het werkverkeer. Er wordt gevraagd hoe deze verkeersveiligheid wordt geborgd.	Het waterschap neemt de zorg van indiener serieus. Uitgangspunt voor de uitvoering is dat transport van grond en materiaal zo veel mogelijk per schip plaatsvindt. Tijdens perioden met intensief grondtransport wordt het vervoer over de weg zoveel mogelijk beperkt tot de route tussen de laad- en loslocatie en de locatie van de dijkversterking. De aan- en afvoer van overig materieel en materiaal vindt, voor zover uitvoerbaar, buiten de kernen plaats via de Halfweg naar de N480. Daarmee wordt beoogd het transport per as over omliggende wegen en door de dorpskern zoveel mogelijk te beperken. Het waterschap onderkent dat de route langs de basisschool en door de dorpskern van Streefkerk niet geschikt is als vaste transportroute.
17.7	UTSP-1264662141-7707	11	De indiener wil ruim voor de start van de uitvoering (minimaal een half jaar) inzicht in de planning van de werkzaamheden, specifiek voor dijkzone 11 en de constructie bij de woning. Daarnaast wil de indiener zelf een nulmeting laten uitvoeren en vraagt om een kopie van de nulmeting die door SAFE is opgesteld voor de woning.	Het waterschap begrijpt dat de indiener tijdig inzicht wilt hebben in de planning van de werkzaamheden ter hoogte van de eigen woning. Het project streeft ernaar bewoners en eigenaren zo vroeg mogelijk te informeren over de planning van de werkzaamheden. De planning wordt gedurende de verdere ontwerpfase steeds verder uitgewerkt. Daarbij geldt dat planningen afhankelijk zijn van diverse factoren en gedurende het project nog kunnen wijzigen. Relevante wijzigingen worden tijdig gecommuniceerd met de omgeving. Voorafgaand aan de uitvoering wordt een nulmeting uitgevoerd, waarbij de bestaande situatie van de woning wordt vastgelegd. De resultaten van deze nulmeting worden beschikbaar gesteld aan de betreffende eigenaar. Het staat de indiener daarnaast vrij om zelf een aanvullende nulmeting te laten uitvoeren. Tot op heden zijn in het kader van het project een visuele inspectie en een archiefonderzoek van de belendingen uitgevoerd. Deze rapportages zijn op te vragen via safe@wsrl.nl .
18.1	UTSP-1264662141-7705	6	De indiener geeft aan dat eerder gemaakte afspraken met projectmedewerkers, over het meenemen van inbreng en het informeren bij wijzigingen, zijn niet nagekomen.	Het waterschap ziet dat bij de indiener teleurstelling is ontstaan over de wijze waarop eerdere afstemming en communicatie zijn ervaren. Op 29 juni 2026 heeft hierover een gesprek plaatsgevonden. In dat gesprek zijn de ontstane onduidelijkheden besproken en is toegelicht hoe de ingebrachte punten bij de verdere uitwerking worden betrokken. Daarmee is naar het oordeel van het waterschap een belangrijke stap gezet om de eerdere ruis in de communicatie weg te nemen. Het waterschap blijft zich inzetten voor zorgvuldige communicatie en blijft bereid om, waar nodig, nadere toelichting te geven en vragen van de indiener te bespreken.
18.2	UTSP-1264662141-7705	6	Bij de dijkversterking ter plaatse van de voortuin zijn afspraken gemaakt over het verleggen van de sloot, het behoud van bomen (m.u.v. de elzenrij) en herplant. De indiener constateert dat deze afspraken niet worden nagekomen. De voorziene werkstrook in de voortuin wordt niet geaccepteerd, omdat de noodzaak niet blijkt en dit leidt tot onnodige schade, hinder en overlast. Ook is de sloot zonder overleg verplaatst, waardoor de tuin kleiner wordt.	Het waterschap vindt het belangrijk dat over de genoemde punten duidelijkheid bestaat en dat de verdere uitwerking zorgvuldig en in overleg met de betrokken bewoners plaatsvindt. In het gesprek van 29 juni 2026 is toegelicht dat de ingetekende werkstrook op de tekening niet zonder meer betekent dat deze volledige ruimte ook daadwerkelijk wordt gebruikt. De werkstrook is opgenomen om in overleg met bewoners te kunnen komen tot een passende maatregel voor de waterhuishouding. Pas nadat de uitwerking van die maatregel verder is afgestemd, kan worden bepaald welke werkruimte voor de uitvoering feitelijk nodig is. Daarbij wordt ook gekeken hoe schade, hinder en overlast zoveel mogelijk kunnen worden beperkt en hoe eerder gemaakte afspraken, voor zover deze binnen de kaders van het project uitvoerbaar zijn, kunnen worden betrokken bij de verdere uitwerking. Het waterschap blijft hierover graag met de indiener in gesprek om tot een zorgvuldige en passende oplossing te komen.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
18.3	UTSP- 1264662141 -7705	6	Daarnaast is er onduidelijkheid over eventuele werkzaamheden bij de stoep, afrit en poort. De indiener stelt als mogelijke oplossing voor om de stoep naar het noorden te verplaatsen, zodat het perceel beter bereikbaar wordt.	Er zijn op dit moment geen werkzaamheden voorzien aan de dijkstoep zelf. De poort blijft in beginsel gehandhaafd. Als een wijziging hierin nodig is, dan gaat dit in overleg met de indiener. Wel is het nodig om een deel van de beukenhaag te verwijderen, zodat de toegang tot de berm en daarmee de bereikbaarheid voor de uitvoering van de werkzaamheden kan worden gewaarborgd. Naar aanleiding van de zienswijze wordt bekeken of de werkgrens ter plaatse deels kan worden verlegd, voor zover dit uitvoerbaar is binnen de kaders van het project. Daarbij wordt ook betrokken dat de bomen op het perceel, met uitzondering van één boom, in de huidige uitwerking zijn aangemerkt als te kappen, omdat zij tijdens de bouwphase in de weg staan voor het tijdelijk in depot zetten van bovengrond die vrijkomt bij de aanleg van de berm. <Vraag rode stuk voor juridische check: dit gaat over zaken die niet in de zienswijze opgenomen zijn (beukenhaag en bomen). Moeten we dit opnemen in het antwoord, dit leidt mogelijk weer tot nieuwe vragen.>
18.4	UTSP- 1264662141 -7705	6	Leidingenstrook: De indiener maakt bezwaar tegen de ingetekende leidingenstrook, omdat deze direct achter de bedrijfsgebouwen en door het bouwvlak en de boomgaard loopt.	Op 29 juni 2026 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen het project en de eigenaren, waarin verschillende mogelijke tracés voor kabels en leidingen zijn besproken. Naar aanleiding van dit overleg hebben de eigenaren op 21 juli 2026 per e-mail bevestigd dat een boring aan de achterzijde van het perceel (optie 2) hun voorkeursoplossing is. Deze oplossing is vervolgens overeengekomen en wordt verder uitgewerkt in het ontwerp. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de wens om de kabels en leidingen niet direct achter de bedrijfsgebouwen en door het bouwvlak en de boomgaard te laten lopen.
18.5	UTSP- 1264662141 -7705	6	Leidingenstrook: Ook wordt opgemerkt dat een bedrijfsgebouw ontbreekt op de kaart (6.3) en dat eerdere opmerkingen hierover niet zijn meegenomen. Volgens de indiener leidt de huidige ligging tot toekomstige beperkingen en overlast bij de ontwikkeling van het bedrijf. Verzocht wordt om de leidingenstrook aan de voorzijde (noordzijde) van de woning en het bouwvlak te situeren. Als alternatief wordt voorgesteld de strook circa 5 meter voor het meest oostelijke bedrijfsgebouw te leggen. Dit zou bovendien leiden tot een korter tracé, met voordelen voor aanleg en beheer.	Zie het antwoord op zienswijzepunt 18.4.
19.1	UTSP- 1264662141 -7694	N.v.t.	De indiener benadrukt dat het groot maatschappelijk belang van de dijkversterking wordt erkend en het doel wordt ondersteund. Tegelijkertijd heeft de indiener de verantwoordelijkheid toe te zien op een zorgvuldige toepassing van het provinciale Omgevingsbeleid.	Het waterschap waardeert dat de indiener het maatschappelijk belang van de dijkversterking erkent en het doel van het project ondersteunt. Ook begrijpt het waterschap dat de indiener vanuit de eigen verantwoordelijkheid aandacht vraagt voor een zorgvuldige toepassing van het provinciale Omgevingsbeleid. Het waterschap neemt dit uitgangspunt van indiener ter kennisgeving aan.
19.2	UTSP- 1264662141 -7694	N.v.t.	De indiener constateert dat het ontwerp-projectbesluit SAFE geen ontheffing bevat voor de aantasting van het Natuur Netwerk Nederland (NNN), waardoor het ontwerp projectbesluit onvolledig is en niet voldoet aan het provinciale Omgevingsbeleid. De indiener merkt op dat de ontheffingsaanvraag nadien wel is ingediend met als bijlage een aangepast compensatieplan.	Het waterschap begrijpt dat de indiener aandacht vraagt voor de volledigheid van het ontwerp-projectbesluit en de zorgvuldige toepassing van het provinciale Omgevingsbeleid voor het Natuur Netwerk Nederland. Het klopt dat ten tijde van de publicatie van het ontwerp-projectbesluit nog geen NNN-ontheffing was aangevraagd. Deze aanvraag is op 30 april 2026 ingediend. De ontwerp-ontheffing wordt naar verwachting in oktober ter inzage gelegd, samen met onder meer de ontwerp-omgevingsvergunningen voor de omgevingsplanactiviteiten van de gemeenten Molenlanden en Vijfheerenlanden en de beperkingengebiedactiviteit van Rijkswaterstaat. Daarmee wordt de beoordeling van de NNN-aantasting in de daarvoor geldende procedure betrokken. Het aangepaste compensatieplan wordt betrokken bij de verdere beantwoording; op de inhoud daarvan wordt bij de beantwoording van andere zienswijzepunten nader ingegaan.
19.3	UTSP- 1264662141 -7694	N.v.t.	Ten aanzien van de NNN-toets vindt de indiener dat het 'nee, tenzij'-principe en de afwezigheid van reële alternatieven onvoldoende zijn onderbouwd in de NNN-toets en het compensatieplan.	Het waterschap leest de zorg van de indiener. In het kader van de toets aan het 'nee, tenzij'-principe is gekeken of de activiteit geen blijvend negatief effect heeft. Voor het onderdeel afwezigheid van reële alternatieven verwijst het waterschap naar het uitgebreide onderzoek

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
				dat in het MER fase 1 is gedaan naar alternatieven en de integrale afweging die in dat MER heeft plaatsgevonden voor het VKA (voorkeursalternatief).
19.4	UTSP- 1264662141 -7694	N.v.t.	Ten aanzien van de NNN-toets merkt de indiener op dat de effectbeoordeling onvoldoende ingaat op verstoring van het NNN door geluid en licht, zowel tijdens de aanleg- als gebruiksfase.	Het waterschap leest de zorg van de indiener. Het waterschap heeft in de effectbeoordeling gekeken naar de verstoring, zowel in de aanleg- als gebruiksfase. Algemeen Verandering van de mate van verstoring door licht en geluid en daarmee aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN 'stilte' en 'donkerte' kan op verschillende manieren en in verschillende fases optreden. In de gebruiksfase gaat het over nieuw/gewijzigd gebruik, zoals bijvoorbeeld toename in rijbewegingen (geluid en licht) en nieuwe lantaarnpalen (licht). In de realisatiefase gaat het over tijdelijke toename van geluid en licht tijdens de werkzaamheden (denk aan rijbewegingen met groot vrachtverkeer, bouwverlichting en machines zoals generatoren). Dijkversterking SAFE Gebruiksfase In de gebruiksfase treedt naar aanleiding van het voornemen Dijkversterking SAFE zeer beperkt wijzigingen op ten opzichte van de huidige situatie. Er worden geen nieuwe verlichtingen zoals lantaarnpalen toegepast en de wijzigingen aan de weg leiden niet tot verwachte veranderingen in de verkeersintensiteit. Hierdoor zijn effecten op wezenlijke kenmerken en waarden 'stilte' en 'donkerte' van het NNN in de gebruiksfase uitgesloten. Realisatiefase In de realisatiefase treedt naar aanleiding van het voornemen Dijkversterking SAFE tijdelijk verstoring door toename in licht en geluid op als gevolg van de werkzaamheden. Het vrachtverkeer en tijdelijke bouwverlichting langs de werkstroken en/of de tijdelijke werkterreinen leidt tot tijdelijk toename in verlichting. Het vrachtverkeer en machines leiden ook tot toename van geluid. Vanuit de wettelijke kaders met betrekking tot de Soortenbescherming worden mitigerende en zorgplichtmaatregelen toegepast om de mate van verstoring tot het minimum te beperken. Deze maatregelen bestaan onder andere uit gebruik van verlichting waar dit noodzakelijk is en indien noodzakelijk enkel gericht op de werkzaamheden. De verlichting mag daarbij niet uitstralen richting de natuurelementen in de directe omgeving. Met betrekking tot het geluid worden de werkzaamheden overdag en op werkdagen uitgevoerd, waardoor op andere tijdstippen geen verstoring door geluid optreedt. Bovendien wordt zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van bestaande wegen, waardoor geluid gedeeltelijk overlapt met bestaande omgevingsgeluiden. Hierdoor zijn de effecten in de realisatiefase tijdelijk van aard en tot het minimum beperkt. Hierdoor zijn blijvende negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden 'stilte' en 'donkerte' van het NNN door de realisatiefase uitgesloten.
19.5	UTSP- 1264662141 -7694	N.v.t.	Ten aanzien van de NNN-toets merkt de indiener op dat de afbeeldingen en legenda's in het document niet altijd goed leesbaar zijn.	Het waterschap begrijpt dat de afbeeldingen en legenda's niet altijd goed leesbaar zijn. Dit komt omdat het plan op A4 geschreven is. Hierdoor is het niet altijd mogelijk legenda's goed zichtbaar te maken. Ter verduidelijking heeft het waterschap A0 versies van de compensatieplannen toegevoegd.
19.6	UTSP- 1264662141 -7694	N.v.t.	De indiener signaleert dat het compensatieplan bij het projectbesluit afwijkt van het recent ingediende plan bij de ontheffingsaanvraag, waardoor de actuele situatie niet goed wordt weergegeven.	Het waterschap begrijpt dat de indiener aandacht vraagt voor de actualiteit en consistentie van het compensatieplan bij het projectbesluit. Het is belangrijk dat de stukken die bij de besluitvorming worden betrokken de meest actuele en juiste informatie bevatten. Het compensatieplan is inderdaad aangepast. Bij de vaststelling van het definitieve projectbesluit en het verkrijgen van het goedkeuringsbesluit door de provincie wordt het definitieve compensatieplan bij de stukken gevoegd. Voor zover wijzigingen in compensatielocaties relevant zijn voor het definitieve besluit, worden deze als ambtshalve

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
				wijziging toegelicht. Daarmee wordt geborgd dat de besluitvorming plaatsvindt op basis van de actuele informatie.
19.7	UTSP-1264662141-7694	N.v.t.	De indiener vindt dat in het compensatieplan bij het projectbesluit de eerste stappen van het nee, tenzij beperkt zijn onderbouwd, met name de afwezigheid van reële alternatieven.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 19.3.
19.8	UTSP-1264662141-7694	N.v.t.	De indiener stelt dat compensatie voor het NNN in principe binnen Zuid-Holland moet plaatsvinden. De voorgestelde locatie in het compensatieplan bij het projectbesluit (Polder de Eendracht) ligt in de provincie Utrecht.	Het waterschap begrijpt dat de indiener aandacht vraagt voor de locatie van de NNN-compensatie en het uitgangspunt dat compensatie in beginsel binnen de provincie Zuid-Holland plaatsvindt. Dit aandachtspunt is betrokken bij de verdere uitwerking van het compensatieplan. Inmiddels is voor de NNN-compensatie een locatie gevonden in de provincie Zuid-Holland. Voor de inrichting van deze compensatielocatie wordt een overeenkomst gesloten met Stichting Zuid-Hollands Landschap. Bij de inrichting van de compensatielocatie is aandacht besteed aan het inpassen van de juiste beheertypen. De wijziging van de compensatielocatie wordt in het definitieve projectbesluit als ambtshalve wijziging toegelicht. Daarmee wordt het door de indiener genoemde aandachtspunt meegenomen in de verdere besluitvorming.
19.9	UTSP-1264662141-7694	N.v.t.	De indiener stelt dat in het compensatieplan bij het projectbesluit de compensatie voor het NNN voor de locatie uiterwaarden Streefkerk Oost gericht moet zijn op dezelfde of gelijkwaardige natuurdoeltypen; compensatie met dynamisch moeras is niet gelijkwaardig aan bos. Verder geeft indiener aan dat de locatie niet/onvoldoende is geborgd, aangezien de locatie nog niet is onderzocht op uitvoerbaarheid.	Het waterschap begrijpt de zorg van de indiener en is ervan bewust dat de compensatie dynamisch moeras niet gelijkwaardig is aan de compensatie van rivier- en beekbegeleidend bos. Daarom is samen met Zuid Hollands landschap een aanvullende compensatielocatie met 1 hectare compensatie rivier- en beekbegeleidend bos ter plaatse van het Lekbos in Krimpen aan de Lek gevonden. Hiermee is invulling gegeven aan de compensatie-opgave en is er geen noodzaak meer om naast in Streefkerk West ook in Streefkerk Oost te compenseren. De uitvoerbaarheid ter plaatse van de compensatielocatie is nader onderbouwd in de "ontwerpnota compensatielocaties" die als aanvullend document wordt verstrekt.
19.10	UTSP-1264662141-7694	N.v.t.	De indiener vindt dat het compensatieplan bij het projectbesluit onvoldoende inzicht geeft in de wijze, timing en borging van de compensatie, mede door het ontbreken van compensatieovereenkomsten met Staatsbosbeheer. Daarmee is niet duidelijk in hoeverre aan de Beleidsregel kan worden voldaan.	Het waterschap begrijpt dat de indiener duidelijkheid vraagt over de wijze waarop de compensatie wordt uitgevoerd, op welk moment dit gebeurt en hoe de uitvoering daarvan wordt geborgd. Die duidelijkheid is van belang om te kunnen beoordelen of aan de toepasselijke beleidsregels kan worden voldaan. Na de publicatie van het ontwerp-projectbesluit zijn de onderzoeken ten behoeve van de compensatielocaties afgerond en zijn de gesprekken met Staatsbosbeheer en Stichting Zuid-Hollands Landschap voortgezet. [voor publicatie de stand van zaken in het antwoord toevoegen en verwijzen naar 'ontwerpnota compensatielocaties'.]
19.11	UTSP-1264662141-7694	N.v.t.	De indiener constateert dat het boomcompensatieplan bij het projectbesluit deels verouderd is en vraagt zich af of de voorgestelde compensatie buiten de bebouwde kom voldoende is afgestemd met het bevoegde gezag Omgevingsdienst Haaglanden.	Het waterschap neemt kennis van de constatering van de indiener dat het boomcompensatieplan dat bij het ontwerp-projectbesluit ter inzage heeft gelegen op onderdelen niet meer actueel is. Inderdaad is het boomcompensatieplan geactualiseerd. In het geactualiseerde plan wordt inzichtelijk gemaakt welke bomen als gevolg van de werkzaamheden moeten worden verwijderd en op welke wijze de compensatie wordt ingevuld. Voor zover de compensatie betrekking heeft op locaties buiten de bebouwde kom, wordt bij de verdere uitwerking rekening gehouden met de daarvoor geldende wettelijke kaders en met de rol van het bevoegde gezag. De afstemming met de Omgevingsdienst Haaglanden wordt, voor zover dat voor de betreffende compensatieopgave nodig is, betrokken bij het definitieve boomcompensatieplan. Het definitieve boomcompensatieplan wordt als onderdeel van de stukken bij het projectbesluit beschikbaar gesteld op het moment dat deze stukken worden gepubliceerd. Daarmee wordt voor belanghebbenden navolgbaar op welke wijze de boomcompensatie is uitgewerkt en hoe daarbij rekening is gehouden met de van toepassing zijnde regels en benodigde afstemming.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
19.12	UTSP-1264662141-7694	N.v.t.	De indiener stelt dat compensatie voor het NNN in principe binnen Zuid-Holland moet plaatsvinden en gericht moet zijn op dezelfde of gelijkwaardige natuurtypen; compensatie met dynamisch moeras is niet gelijkwaardig aan bos.	Zie de beantwoording bij zienswijzepunt 19.8. Betreffende het punt over gelijkwaardige compensatie wordt verwezen naar de toelichting in het antwoord op zienswijzepunt 19.9.
19.13	UTSP-1264662141-7694	10 en 11	De indiener stelt dat in het MER niet is gekeken naar cumulatie (NNN), met name de versterking van regionale keringen langs het Achterwaterschap door WSRL	Het waterschap begrijpt dat de indiener aandacht vraagt voor de mogelijke cumulatie van effecten op het NNN. Het is belangrijk dat cumulatieve effecten zorgvuldig worden beoordeeld, voor zover deze op grond van de geldende beoordelingskaders moeten worden betrokken. In het MER zijn de relevante autonome ontwikkelingen in de nabijheid van Dijkzone 10 en 11 betrokken bij de beoordeling van cumulatie van effecten op het NNN. Daaronder valt ook de versterking van de regionale keringen langs het Achterwaterschap door Waterschap Rivierenland.
19.14	UTSP-1264662141-7694	11	De indiener signaleert dat het projectbesluit geen motivering bevat van de instructieregels uit de ZHOV met betrekking tot ruimtelijke kwaliteit.	Het waterschap begrijpt dat de indiener aandacht vraagt voor een volledige en navolgbare motivering van de toepasselijke instructieregels uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening met betrekking tot ruimtelijke kwaliteit. Bij het ontwerp van de maatregelen is het behoud van ruimtelijke kwaliteit als uitgangspunt gehanteerd. Naar aanleiding van de zienswijze is de toetsing aan de instructieregels uit paragraaf 7.3.7 van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening toegevoegd aan het definitieve projectbesluit, in paragraaf 8.4. Daarmee is de motivering op dit punt aangevuld.
19.15	UTSP-1264662141-7694	11	De indiener vindt dat er onvoldoende aandacht is besteed aan het groen erfgoed, kansrijk gebied groen erfgoed en de nabijheid van een molenbiotoop in het projectgebied.	Het waterschap ziet de zorg van de indiener. De effecten op het buitendijks aanwezige groen zijn beschreven onder het aspect Landschap en Ruimtelijke kwaliteit, pagina 350 van Milieueffectrapportage fase 2 deel B. Hierin is er een negatief effect beschreven door aanwezigheid van groenstructuren in het oudhoevig land aan de buitendijkse zijde. De effecten zijn beschreven op basis van een worst-case benadering, op pagina 395. De effectscore is per abuis op neutraal gezet. Deze effectbeoordeling is tot stand gekomen op basis van de bij het MER toegevoegde onderzoeken en wordt aangepast. Voor het molenbiotoop is een inpassingsvisie gemaakt. Ook in het kader van de gemeentelijke vergunning is dit aspect behandeld. In het MER is beoordeeld dat de constructieve maatregelen mogelijk bovengronds gevolgen hebben op de ligging van de molen en het aanzicht erop (worst-case). Het verder uitgewerkte ontwerp heeft geen effect op de ligging of het aanzicht van de Molen. De keuze is gemaakt voor een ondergrondse constructie, met minimale aanpassingen aan het talud.
19.16	UTSP-1264662141-7694	N.v.t.	De indiener geeft aan dat de benodigde vergunningen van Zuid-Holland, waaronder stikstof en flora/fauna, moeten meelopen in een door provincie Utrecht te bevorderen gecoördineerde procedure.	Het waterschap is zich bewust van het aandachtspunt van de indiener. De provincie Utrecht zal deze vergunningen inderdaad publiceren als coördinerend bevoegd gezag.
19.17	UTSP-1264662141-7694	N.v.t.	De indiener concludeert dat het projectbesluit niet in overeenstemming is met het provinciale Omgevingsbeleid en vraagt het projectbesluit navenant aan te passen en gaat hierover graag in gesprek.	Het waterschap begrijpt dat de indiener aandacht vraagt voor de verenigbaarheid van het projectbesluit met het provinciale Omgevingsbeleid en waardeert de bereidheid om hierover in gesprek te gaan. Naar aanleiding van de door de provincie ingediende zienswijzen heeft overleg plaatsgevonden tussen het waterschap en de provincie. De daarin besproken aandachtspunten zijn betrokken bij de beantwoording van de zienswijze, het definitieve projectbesluit en de informatie die is verstrekt ten behoeve van de omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit. Op basis daarvan is het waterschap van oordeel dat het projectbesluit, met de aangebrachte aanvullingen en nadere onderbouwingen, in voldoende mate is afgestemd op het provinciale Omgevingsbeleid.
20.1	UTSP-1264662141-7704	1	De indiener stelt dat gedurende het SAFE-proces onvoldoende duidelijk was welke wet- en regelgeving op welk moment van toepassing was. Daardoor was voor direct belanghebbenden niet helder onder welke procedurele spelregels besluiten werden voorbereid die ingrijpende gevolgen hebben voor hun leefomgeving. Volgens de indiener staat dit op gespannen voet met de uitgangspunten van de Omgevingswet,	Het waterschap heeft in elke fase van de besluitvorming en de milieueffectrapportage verwezen naar de op dat moment geldende wet- en regelgeving. De omgeving is in elke voorafgaande fase in het project in de gelegenheid geweest om te reageren op de gepubliceerde stukken. Het waterschap herkent zich niet in de door indiener geschetste onduidelijkheid.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
			waarin tijdige betrokkenheid, actieve kennisdeling en betekenisvolle invloed juist centraal zouden moeten staan.	
20.2	UTSP-1264662141-7704	1	De indiener voert aan dat, voor zover tot 2024 sprake was van inspraak, dit proces op wezenlijke onderdelen gebrekkig is verlopen. Volgens de indiener blijkt mede uit informatie die via de WOB beschikbaar is gekomen dat intern al vroeg werd toegewerkt naar een binnendijkse damwandoplossing op twee tracévarianten, terwijl naar buiten toe nog de indruk werd gewekt dat meerdere scenario's serieus in beeld waren. Hierdoor was de inspraak volgens de indiener niet gericht op open verkenning, maar op het legitimeren van een richting die in essentie al was gekozen.	Het waterschap herkent zich niet in hetgeen indiener stelt. Voorafgaand aan het betrekken van de omgeving zijn diverse studies verricht om de omvang en mogelijke kosten van de noodzakelijke aanpassingen ten behoeve van de waterveiligheid in beeld te krijgen. Juist omdat in die fase nog niet duidelijk was wat er nodig was, is in die fase de omgeving nog niet geraadpleegd.
20.3	UTSP-1264662141-7704	1	De indiener stelt dat belanghebbenden niet in staat zijn gesteld om zich een goed en volledig oordeel te vormen over de voorgestelde maatregelen. Daartoe wordt aangevoerd dat essentiële tekeningen, 3D-visualisaties en technische inzichten ontbraken, terwijl juist de mogelijke schade- en zettingsrisico's voor bebouwing van groot belang zijn. Volgens de indiener is ook relevante informatie uit eerdere stukken verdwenen of niet beschikbaar gesteld, waardoor de inhoudelijke afweging niet transparant en niet toetsbaar is geweest.	Het waterschap begrijpt dat de indiener het belangrijk vindt om een goed en volledig beeld te hebben van de voorgestelde maatregelen en de mogelijke gevolgen daarvan voor de omgeving. Vanuit dijkversterkingsproject SAFE zijn belanghebbenden gedurende de planvorming op verschillende momenten in de gelegenheid gesteld om kennis te nemen van de plannen, vragen te stellen en aandachtspunten in te brengen. Er zijn onder meer dijkateliers georganiseerd waarin mogelijke varianten zijn gepresenteerd en besproken. Daarnaast hebben informatiebijeenkomsten plaatsgevonden over het Addendum Voorkeursalternatief, de verdere planuitwerking, het vergunningenontwerp, grondverwerving, planning en de vervolgstappen richting het projectbesluit. Naast deze bijeenkomsten was informatie beschikbaar via de projectwebsite, nieuwsbrieven en MijnSAFE. Tevens hebben waar nodig en op verzoek individuele gesprekken plaatsgevonden met direct betrokken bewoners en eigenaren. Via deze kanalen konden vragen worden gesteld en aanvullende informatie worden opgevraagd. Het ontwerp-projectbesluit en de daarbij behorende onderzoeken hebben ter inzage gelegen en vormden de basis voor de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Nadere ontwerp- en uitvoeringsdetails worden in de vervolgfase verder uitgewerkt.
20.4	UTSP-1264662141-7704	1	De indiener voert aan dat het conceptbesluit eind 2023 is gewijzigd op basis van nieuwe interne inzichten, zonder dat duidelijk is gemaakt wat deze inzichten precies inhouden en welke betekenis zij hebben voor het betreffende dijkvak. Volgens de indiener ontbreekt een concrete schriftelijke onderbouwing, terwijl tegelijkertijd wordt aangegeven dat verdere uitwerking pas later volgt en opnieuw toekomstige ingrepen te verwachten zijn. De indiener stelt dat WSRL ondanks een toegewezen Woo-procedure de gevraagde inhoudelijke onderbouwing en projectinformatie niet heeft verstrekt, waardoor inspraak op proces en inhoud niet mogelijk was.	Vanuit het dijkversterkingsproject SAFE is eenieder uitvoerig in de gelegenheid gesteld om kennis te nemen van de plannen en te participeren in de oplossingen. Daarvoor zijn diverse informatie avonden en dijkateliers georganiseerd waarbij naast uitleg en toelichting uitgebreid de gelegenheid voor het stellen van vragen is geweest, is er een project website beschikbaar, is via MijnSAFE alle stakeholders/bewoners de mogelijkheid geboden digitaal inzicht te hebben in hun eigen dossier, zijn diverse nieuwsbrieven verzonden en zijn er met de bewoners diverse keukentafelgesprekken gevoerd om nadere gewenste informatie te verstrekken en aanvullende vragen cq. wensen te bespreken. Waar gewenst zijn de vragen geformuleerd als wens voor het project. Elke klanteis wordt formeel beantwoord en voorzien van een motivatie waarom betreffende eis al dan niet gehonoreerd kan worden. Hetgeen indiener aanvoert over de Woo is voor deze procedure niet relevant.
20.5	UTSP-1264662141-7704	1	De indiener stelt dat al sinds 2021 concrete en structurele voorstellen zijn gedaan om alsnog tot een volwaardig participatieproces te komen, onder meer via gezamenlijke verkenning van kansrijke scenario's en begeleiding door een gecertificeerde mediator. Daarbij zijn volgens de indiener ook kansen aangedragen voor bredere gebiedsoplossingen, samenwerking met andere gebiedspartners en mogelijke externe financiering. Desondanks is het volgens de indiener niet gekomen tot een inhoudelijk participatietraject waarin deze voorstellen serieus zijn onderzocht.	Het waterschap herkent zich niet in het door indiener gestelde. Vanuit het dijkversterkingsproject SAFE is eenieder uitvoerig in de gelegenheid gesteld om kennis te nemen van de plannen en te participeren in de oplossingen. Daarvoor zijn diverse informatie avonden en dijkateliers georganiseerd waarbij naast uitleg en toelichting uitgebreid de gelegenheid voor het stellen van vragen is geweest, is er een project website beschikbaar, hebben via MijnSAFE alle stakeholders/bewoners de mogelijkheid digitaal inzicht te hebben in hun eigen dossier, zijn diverse nieuwsbrieven verzonden en zijn er met de bewoners diverse keukentafelgesprekken gevoerd om nadere gewenste informatie te verstrekken en aanvullende vragen cq. wensen te bespreken. Waar gewenst zijn de vragen geformuleerd als

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
				wens voor het project. Elke klanteis wordt formeel beantwoord en voorzien van een motivatie waarom betreffende eis al dan niet gehonoreerd kan worden.
20.6	UTSP-1264662141-7704	1	De indiener voert aan dat het gebrek aan inhoudelijke informatie en medewerking van het waterschap het praktisch onmogelijk maakt om zelf een goed onderbouwd alternatief of initiatiefplan op te stellen. De noodzakelijke kennis en documentatie liggen volgens de indiener te ver buiten het bereik van gemiddelde belanghebbenden en zijn bovendien te summier gedeeld om zelfs zelf ingehuurde externe specialisten een deugdelijke analyse te laten maken van alternatieve opties. Daardoor is volgens de indiener het niet mogelijk tot een kansrijk initiatiefplan te kunnen komen.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 20.5.
20.7	UTSP-1264662141-7704	1	De indiener stelt dat de administratieve vastlegging van betrokken percelen, adressen en door belanghebbenden ingebrachte wensen onjuist, onvolledig en niet herkenbaar is. Daarbij wordt aangevoerd dat belangrijke percelen administratief zijn verwijderd en dat onjuiste registraties niet daadwerkelijk zijn hersteld, ondanks verzoeken daartoe. Volgens de indiener belemmert dit een zorgvuldige democratische controle en blijft relevante input van belanghebbenden hierdoor grotendeels buiten beeld.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 20.5.
20.8	UTSP-1264662141-7704	1	De indiener voert aan dat het proces kenmerken vertoont van sturende communicatie en gedragsbeïnvloeding die niet gericht zijn op versterking van participatie, maar juist op beperking van keuzevrijheid en invloed van belanghebbenden. Als aanwijzingen daarvoor noemt de indiener onder meer onduidelijkheid over kaders en spelregels, selectieve informatievoorziening, corrigerende verslaglegging, contactarme besluitvorming en langdurige communicatiebeperkingen. Volgens de indiener zijn hierover ook Woo-verzoeken gedaan, over het uitgangsdokument inzake overzicht kennisveld gedragsbureaus, maar is vóór afloop van de zienswijzetermijn geen bevestiging of duidelijkheid verkregen. Indiener heeft daarom een mailwisseling als bijlage toegevoegd als voorbeeld van de communicatie, zoals in feite al sinds 2021 met het WSRL wordt gevoerd.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 20.5.
20.9	UTSP-1264662141-7704	1	De indiener verzoekt om heroverweging van het SAFE-proces en benadrukt dat nog steeds behoefte bestaat aan verbinding, dialoog en inhoudelijke samenwerking met gebiedspartners en andere overheden. Volgens de indiener is er nog altijd ruimte om tot een beter gedragen en inhoudelijk sterkere oplossing voor het dijkvak te komen, mits belanghebbenden serieus worden gefaciliteerd en betrokken. De zienswijze sluit daarom af met een nadrukkelijke oproep om alsnog samen het gesprek aan te gaan en het proces in een andere richting te brengen.	Vanuit het dijkversterkingsproject SAFE is eenieder uitvoerig in de gelegenheid gesteld om kennis te nemen van de plannen en te participeren in de oplossingen. Daarvoor zijn diverse informatie avonden en dijkateliers georganiseerd waarbij naast uitleg en toelichting uitgebreid de gelegenheid voor het stellen van vragen is geweest, is er een project website beschikbaar, hebben via MijnSAFE alle stakeholders/bewoners de mogelijkheid digitaal inzicht te hebben in hun eigen dossier, zijn diverse nieuwsbrieven verzonden en zijn er met de bewoners diverse keukentafelgesprekken gevoerd om nadere gewenste informatie te verstrekken en aanvullende vragen cq wensen te bespreken. Waar gewenst zijn de vragen geformuleerd als wens voor het project. Elke klanteis wordt formeel beantwoord en voorzien van een motivatie waarom betreffende eis al dan niet gehonoreerd kan worden. Het verzoek om een gesprek wijst het waterschap af omdat de gekozen oplossingsrichting niet meer wordt aangepast.
22.1	UTSP-1264662141-7701	6	De indiener stelt dat onduidelijk is welke maatregel bij eendenkooi De Kuilen wordt uitgevoerd, vreest dat het uitblijven van versterking op deze historisch kwetsbare locatie tot een zwak punt in de dijk leidt, en vraagt	Het waterschap begrijpt de zorgen van de indiener, mede omdat het gaat om een historisch kwetsbare plek. Op basis van nader onderzoek concludeert het waterschap dat ter plaatse van eendenkooi De Kuilen geen versterkingsmaatregelen nodig zijn. In een eerdere

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
			het waterschap om een deugdelijke onderbouwing als daar geen maatregelen nodig zouden zijn.	beoordeling in het Addendum VKA (voorkeursalternatief) was hier sprake van een mogelijke versterkingsopgave voor piping. Piping kan ontstaan wanneer water onder een dijk zanddeeltjes meevoert, waardoor onder de dijk een kanaaltje ontstaat dat door terugschrijdende erosie steeds langer wordt. Als de waterdruk daarbij te groot wordt, kan de grond opbarsten, waardoor de stabiliteit van de dijk in gevaar kan komen. Uit het nadere grondonderzoek blijkt dat de eendenkooi zodanig diep is dat deze de zandlaag doorsnijdt en daardoor functioneert als een ventiel. Onder het aanwezige slib in de eendenkooi kan naar verwachting onvoldoende waterdruk worden opgebouwd om piping te laten ontstaan. Daarmee is naar het oordeel van het waterschap voldoende onderbouwd dat op deze locatie geen aanvullende versterkingsmaatregelen nodig zijn.
22.2	UTSP-1264662141-7701	6	De indiener geeft aan dat onduidelijkheid bestaat over de perceelsgrens en het profiel van de binnenberm van dijkzone 6.3, profiel BB en verzoekt om de grens en heining praktisch te positioneren, bij voorkeur ter hoogte van de aangeduide pijl, zodat de uitvoering van de werkzaamheden voor beide partijen werkbaar blijft.	De werkgrens ter plaatse van de eendenkooi is in verband met de bij zienswijzepunt 22.1 beschreven aanpassing opnieuw bekeken. De werkgrens is aangepast door deze parallel aan de kabels- en leidingensleuf te leggen en op 4 meter uit de bestaande teen van de dijk te positioneren, tot en met dijkvak 34c. Daarmee is binnen de kaders van het project gezocht naar een praktische oplossing die de uitvoering mogelijk maakt. Deze aanpassing sluit aan bij de door indiener aangedragen aandachtspunten.
22.3	UTSP-1264662141-7701	6	De indiener stelt dat na oplevering van de dijkversterking onduidelijk is welke regels gelden voor het zakelijk recht, in het bijzonder voor het weiden en maaien van het talud dat eigendom van ASR blijft, en verzoekt om hierover op korte termijn duidelijkheid.	Het waterschap begrijpt dat de indiener duidelijkheid wenst over de gebruiksmogelijkheden na afronding van de dijkversterking. Voor gronden waarop een zakelijk recht wordt gevestigd, blijft de grond eigendom van de eigenaar, maar gelden aanvullende afspraken ten behoeve van beheer en onderhoud van de waterkering. In de overeenkomst waarin het zakelijk recht wordt gevestigd, wordt vastgelegd welk gebruik van deze gronden is toegestaan en welke voorwaarden gelden voor beheer en onderhoud. Daarbij wordt onder meer ingegaan op activiteiten zoals beweiding en maaibeheer. Hiermee wordt vooraf duidelijkheid geboden over de rechten en plichten die voor de betreffende gronden gelden.
22.4	UTSP-1264662141-7701	6	De indiener verwacht dat voorafgaand aan de werkzaamheden de bestaande heining wordt verwijderd en verzoekt daarom om een degelijke noodheining langs de werkgrens.	Het waterschap begrijpt dat de indiener zekerheid wil over de situatie tijdens de werkzaamheden. Het verzoek voor het plaatsen van een degelijke noodheining langs de werkgrens vóór aanvang van de werkzaamheden is door ons opgenomen en wordt meegenomen in de verdere voorbereiding en uitvoering.
22.5	UTSP-1264662141-7701	6	De indiener stelt dat op de kaarten onduidelijk is waar de bestaande gas-, water- en stroomleidingen liggen en verzoekt om te bezien of verlegging van deze kabels, als zij voldoende ver van de dijkteen liggen, over een korter tracé kan plaatsvinden dan nu is voorgesteld. Indiener heeft daartoe een kaart toegevoegd.	Het waterschap begrijpt dat de indiener duidelijkheid wenst over de ligging van de bestaande kabels en leidingen en de mogelijkheden om het verleggingstracé zo beperkt mogelijk te houden. De bestaande kabels en leidingen liggen momenteel in de teen van de waterkering. Vanuit het oogpunt van waterveiligheid is het noodzakelijk deze te verleggen. De teen van de waterkering vervult een belangrijke functie voor de sterkte en stabiliteit van de dijk en dient daarom vrij te blijven van kabels en leidingen. In een volgende stap in het project worden de specifiek voor de uitvoering benodigde vergunningen aangevraagd. Deze vergunningen worden aangevraagd door de aannemer of bijvoorbeeld door de netbeheerder van een te verleggen kabel of leiding ten behoeve van de dijkversterking. Deze vergunningen maken geen onderdeel uit van het voorliggende besluit.
23.1	UTSP-1264662141-7695	4	De indiener stelt dat de oprit van de Kolfbaanweg naar de dijk Middelwaard al jaren onveilig steil is en verzoekt om in het kader van de dijkversterking te onderzoeken of de dijk verder buitendijks kan worden verplaatst zodat de oprit flauwer en veiliger kan worden ingericht. De indiener heeft op tekening een alternatief aangegeven. De indiener wil een aangepaste studie voor deze oprit.	De zorgen van indiener over de verkeersveiligheid van de oprit van de Kolfbaanweg naar de dijk Middelwaard worden zijn meegenomen bij de uitwerking van de dijkversterking. In het ontwerp is voorzien dat de oprit wordt verflauwd. Daarnaast wordt de bocht verruimd, waardoor het zicht voor verkeer op de dijk en vanaf de Kolfbaanweg verbetert. Om te voorkomen dat auto's met hoge snelheid de dijk afrijden, wordt in de oksels van de weg een ribbelstrook aangebracht. Deze ribbelstrook is zodanig bedoeld dat vrachtverkeer hiervan gebruik kan maken, terwijl gebruik door personenauto's wordt ontmoedigd. Naar het oordeel

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
				van het waterschap wordt hiermee in het ontwerp op een zorgvuldige wijze rekening gehouden met de verkeersveiligheid ter plaatse. Verder buitendijks verplaatsen van de dijk en de oprit is beoordeeld, maar is binnen de kaders van het project niet mogelijk vanwege de rivierkundige effecten en de effecten op natuur.
23.2	UTSP-1264662141-7695	4	De indiener denkt graag mee over de oprit	Het waterschap waardeert het willen meedenken van de indiener. Zie voor de beantwoording van dit punt de beantwoording van zienswijzepunt 23.1.
23.3	UTSP-1264662141-7695	4	De indiener verzoekt om het terrein van Van Wiggen Bouw tijdens de uitvoering te voorzien van een hekwerk ter voorkoming van diefstal en onbevoegde toegang, in overleg met huurder Van Wiggen Bouw B.V.	Het waterschap begrijpt dat de indiener aandacht vraagt voor de beveiliging van het terrein tijdens de uitvoering. Het verzoek om het terrein van Van Wiggen Bouw te voorzien van een hekwerk, ter voorkoming van diefstal en onbevoegde toegang, is door ons opgenomen en wordt in overleg met de huurder meegenomen in de verdere voorbereiding en uitvoering.
23.4	UTSP-1264662141-7695	4	De indiener verlangt voorafgaand aan de start van project zekerheid dat over een nieuw hekwerk en beplantingsplan overeenstemming is bereikt.	Het waterschap begrijpt de wens voor overeenstemming voor de start van de werkzaamheden. Voor zover sprake is van nadelige gevolgen die rechtstreeks voortvloeien uit de dijkversterking, worden deze beoordeeld binnen de daarvoor geldende wettelijke en beleidsmatige kaders. Er worden geen concrete beplantingsplannen per perceel gemaakt. Waar van toepassing vindt voor het herinrichten van het eigen perceel (inclusief bijbehorend hekwerk) financiële compensatie plaats. Eventuele compensatie wordt betrokken bij het grondverwervingsproces.
23.5	UTSP-1264662141-7695	4	De indiener verzoekt om alle populieren langs de gehele Kolfbaanweg te verwijderen, omdat deze steeds meer overlast veroorzaken door blad en takken.	Het waterschap neemt kennis van de door indiener ervaren overlast van de populieren langs de Kolfbaanweg door blad en vallende takken. Voor zover bomen binnen de plangrens of het tijdelijke werkgebied liggen, is verwijdering nodig voor de uitvoering van de dijkversterking. Bomen die buiten het werkgebied staan, worden in het kader van dit project niet verwijderd, omdat daarvoor vanuit de dijkversterking geen noodzaak bestaat. Het verzoek om alle populieren langs de gehele Kolfbaanweg te verwijderen valt, voor zover deze bomen geen relatie hebben met de dijkversterking, buiten de reikwijdte van dit project.
23.6	UTSP-1264662141-7695	4	De indiener verzoekt om de gronden nabij de Ganzenkampen 'om niet' te ruilen, zodat de indiener deze in eigendom kan verkrijgen.	Voor de uitvoering van de dijkversterking kan het noodzakelijk zijn dat het waterschap gronden verwerft of gebruiksrechten vestigt. De betreffende gronden zijn nodig voor het realiseren en beheren van de waterveiligheidsopgave. Met de dijkbeheerder is de grondruil besproken en worden privaatrechtelijke afspraken gemaakt. Dit loopt separaat van de procedure van het projectbesluit via het omgevingsproces.
23.7	UTSP-1264662141-7695	4	De indiener stelt dat de geel gearceerde strook (opgenomen als bijlage) nabij de Kolfbaanweg onnodig groot is, daardoor te veel overlast veroorzaakt tijdens de werkzaamheden en daarom moet worden verkleind.	Het waterschap begrijpt de zorgen van de indiener over de grootte van de werkstrook. De ingetekende werkstrook op de tekening betekent niet zonder meer dat deze volledige ruimte ook daadwerkelijk wordt gebruikt. Als voorbereiding op de uitvoering zal hier nader naar gekeken worden. Het waterschap gaat hierover in overleg met de indiener.
23.8	UTSP-1264662141-7695	4	De indiener verzoekt om toezending van de juiste tekeningen met het dijkprofiel die tijdens het gesprek zijn ingezien.	De gevraagde tekeningen met het betreffende dijkprofiel worden aan de indiener toegezonden.
25.1	UTSP-1264662141-7699	7	De indiener is het niet eens met op welke wijze de leidingen zijn ingetekend in het ontwerp-projectbesluit. De indiener stelt dat er nog gesprekken plaatsvinden over het (om)leggen van leidingen. De indiener is in afwachting van een gesprek volgend op een eerder overleg.	Het waterschap begrijpt dat de indiener duidelijkheid wenst over de voortgang van de afspraken rondom het verleggen van kabels en leidingen. Op 4 juni 2026 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen het project en de eigenaren, waarbij het kabel- en leidingentracé is besproken en in gezamenlijkheid is gekozen voor uitvoering via een open ontgraving. Het overeengekomen tracé is op 10 juni 2026 per e-mail toegezonden. Daarmee zijn de afspraken vastgelegd en is duidelijkheid gegeven aan de indieners over de verdere uitwerking.
26.1	UTSP-1264662141-7696	11	De indiener maakt bezwaar tegen het plaatselijk verlagen en naar binnen schuiven van de rijbaan ter plaatse van de woning. Ter hoogte van de woning van de indiener bedraagt dit 5 meter. De indiener stelt dat rivier-, waterberging- en natuurcompensatie hierbij geen rol spelen.	Het waterschap begrijpt de zorg van de indiener over het verlagen en het naar binnen schuiven van de rijbaan ter plaatse van de woning. Het verlagen van de rijbaan en het lokaal naar binnen schuiven van de rijbaan maken onderdeel uit van een integrale ontwerpafweging voor dijkzone 11, die wordt toegelicht in het MER. In het MER is ook onderbouwd waarom een

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
				alternatief met een constructie in de dijkvakken 82 en 86a, op basis van de beschikbare onderzoeken, meer negatieve effecten heeft dan een buitenwaartse asverschuiving in combinatie met het verlagen van de bestaande weg. Hierin wordt toegelicht dat de effecten op waterberging en natuurcompensatie, evenals de effecten aan binnendijkse zijde, een rol spelen in deze afweging. Zo kunnen een toename van bergingsvolume en een afname van natuurareaal ertoe leiden dat deze effecten elders moeten worden gecompenseerd. In het geval van SAFE wordt de afname op de rivier van bergingsvolume als gevolg van de buitenwaartse asverschuiving ter plaatse van de Bergstoep, dijkvak 82, en Nieuwe Veer, dijkvak 86a, gecompenseerd met een binnenwaartse asverschuiving in dijkvak 84. Het waterschap heeft hierbij zo veel mogelijk gezocht naar een balans tussen de effecten van zowel de buitenwaartse als de binnenwaartse asverschuiving.
26.2	UTSP-1264662141-7696	11	De indiener maakt bezwaar tegen het kappen van drie monumentale bomen, omdat deze volgens de indiener belangrijke natuurwaarde, privacy, beschutting en geluidsvermindering bieden. De indiener geeft aan dat het ontwerp recent lijkt te zijn aangepast zonder duidelijke noodzaak en eventuele nieuwe aanplant pas na tientallen jaren een vergelijkbare waarde heeft. De indiener verzoekt dit te heroverwegen in lijn met de natuurvisie.	Het waterschap begrijpt dat de indiener veel waarde hecht aan het behoud van de benoemde bomen vanwege hun natuurwaarde en de bijdrage die zij leveren aan privacy, beschutting en geluidsreductie. Het waterschap onderschrijft dat het vanwege de omvang en soort waardevolle bomen betreft. Twee van deze bomen (Paardenkastanje en Zomereik) staan in het permanente ruimtebeslag en één van deze bomen (Paardenkastanje) in het tijdelijk ruimtebeslag. Behoud van deze bomen is daarom binnen het huidige vergunningenontwerp in principe niet mogelijk. Er worden in overleg met indiener mogelijke aanpassingen in het ontwerp van de oprit onderzocht om de bomen niet op voorhand te hoeven kappen. Daarnaast geeft het waterschap aan welke beschermingsmaatregelen getroffen kunnen worden in de uitvoering. Gezien de aard en omvang van de werkzaamheden bij de woning van de indiener dient de indiener er echter rekening mee te houden dat, ook wanneer het ontwerp wordt aangepast en beschermingsmaatregelen worden getroffen, nog steeds een aanzienlijke kans bestaat dat de bomen de werkzaamheden niet overleven.
27.1	UTSP-1264662141-7698	11	De indiener stelt dat het herinrichtingsplan financieel nadeel veroorzaakt doordat het onderhoud aan de door hem geplante knotwilgen kachelhout oplevert voor de verwarming van vier woningen. Dit komt volgens de indiener neer op een jaarlijkse besparing van circa € 9.100 aan aardgas.	Het waterschap begrijpt dat de indiener aandacht vraagt voor het mogelijke financiële nadeel dat kan ontstaan wanneer knotwilgen verdwijnen of anders worden beheerd. Voor zover sprake is van nadelige gevolgen die rechtstreeks voortvloeien uit de dijkversterking, worden deze beoordeeld binnen de daarvoor geldende wettelijke en beleidsmatige kaders. Eventuele compensatie wordt betrokken bij het grondverwervingsproces.
27.2	UTSP-1264662141-7698	11	De indiener stelt dat het wegvallen van extensieve begrazing door schapen leidt tot extra kosten voor aankoop of huur van vervangend weiland, inclusief bijkomende transport- en monitoringskosten.	Ten aanzien van mogelijk financieel nadeel, zie de beantwoording van zienswijzepunt 27.1.
27.3	UTSP-1264662141-7698	11	De indiener vreest dat uitvoering van het herinrichtingsplan leidt tot vernietiging van hoge natuurwaarden, waaronder poelen voor de kamsalamander, verblijfplaatsen van de bever en broedgelegenheid voor aanwezige vogelsoorten. De indiener vreest verlies van biodiversiteit en vindt dat na herinrichting een eenvormige uiterwaard ontstaat.	Het waterschap neemt kennis van de zorgen van de indiener over mogelijke gevolgen van het herinrichtingsplan voor natuurwaarden, biodiversiteit en leefgebied van beschermde soorten. In de uiterwaarden van Streefkerk komen enkele van de genoemde soorten voor. Bij de verdere uitwerking van het project wordt daarom beoordeeld welke maatregelen nodig zijn om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen, te beperken of, waar dat aan de orde is, te compenseren. De benodigde mitigerende en/of compenserende maatregelen worden betrokken bij de nog aan te vragen omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteiten. De maatregelen in de uiterwaarden zijn er daarnaast op gericht om meer variatie aan te brengen tussen drogere en nattere habitats en om waardevolle bomen en boomstructuren tussen kavels zo veel mogelijk te behouden. Naar het oordeel van het waterschap is daarmee bij de planuitwerking voldoende rekening gehouden met natuurwaarden en biodiversiteit, en is het uitgangspunt niet dat een eenvormige uiterwaard ontstaat, maar dat de uiterwaard na herinrichting meer divers wordt ingericht.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
27.4	UTSP-1264662141-7698	11	De indiener stelt dat cultuurhistorisch waardevol reliëf van oude sloten, die vóór de aanleg van de dijken tot aan de Lek doorliepen, dreigt te verdwijnen.	Het waterschap onderkent het belang van het cultuurhistorisch waardevolle reliëf en de herkenbaarheid van de oude kavel- en slotenstructuur in het gebied. Bij de uitwerking van de dijkversterking is beoordeeld in hoeverre deze structuren binnen de kaders van het project kunnen worden behouden. De bestaande kavelstructuur blijft waar mogelijk herkenbaar doordat bomenrijen tussen de kavels zo veel mogelijk worden behouden. Ook de structuur van de oude sloten richting de Lek blijft in hoofdopzet behouden; waar dat voor de uitvoering van het project nodig is, kunnen sloten worden verdiept en verbreed. Daarnaast worden de uiterwaarden, met uitzondering van de natte dijkvoet, reliëfvolgend ontgraven, zodat het bestaande reliëf zo veel mogelijk wordt gevolgd. In de oeverzone zijn geen ontgravingen voorzien, waardoor het reliëf daar naar verwachting behouden blijft. Daarmee is naar het oordeel van het waterschap bij de planuitwerking voldoende rekening gehouden met de aanwezige cultuurhistorische waarden.
27.5	UTSP-1264662141-7698	11	De indiener vreest dat strandje Den Toom wordt aangetast door veranderingen in het stromingspatroon van de rivier.	Het waterschap ziet dat de indiener zich zorgen maakt over mogelijke aantasting van strandje Den Toom door veranderingen in het stromingspatroon van de rivier. Dit aspect is betrokken bij de beoordeling van de effecten van de voorgenomen maatregelen. De effecten van de maatregelen op het stromingspatroon zijn beoordeeld voor twee afvoersituaties: een Bovenrijn-afvoer van 6.000 m ³ /s, die gemiddeld ongeveer eens per twee jaar voorkomt, en een uitzonderlijk hoge afvoer van 16.000 m ³ /s, die op basis van het huidige klimaat een herhalingstijd heeft van circa eens per 10.000 jaar. Voor de beoordeling van mogelijke aantasting van het strandje is vooral de situatie bij 6.000 m ³ /s relevant, omdat deze afvoer in de praktijk vaker voorkomt. De situatie bij 16.000 m ³ /s is als extreme hoogwatersituatie meegenomen in de beoordeling. Uit de berekeningen blijkt dat bij een afvoer van 6.000 m ³ /s ter plaatse van het strandje nauwelijks stroming optreedt, ook niet na uitvoering van de voorgenomen maatregelen. Het strandje ligt grotendeels net buiten de begrenzing van de maatregel. De berekende stroomsnelheden in en rond het strandje zijn zeer laag, namelijk tussen 0 en 0,02 m/s. Op basis van deze berekende stroomsnelheden wordt erosie van het strandje niet verwacht. Ook bij hogere, minder vaak voorkomende afvoeren blijven de berekende stroomsnelheden beperkt. Bij een afvoer van 16.000 m ³ /s bedraagt de stroomsnelheid op de delen van het strandje die bij normale omstandigheden net onder de waterlijn liggen maximaal 0,2 m/s. Boven de waterlijn blijft de stroomsnelheid lager dan 0,1 m/s. Ook in deze extreme hoogwatersituatie gaat het daarmee om lage stroomsnelheden. Dit hangt samen met de ligging van het strandje in de luwte van de dijk direct bovenstrooms van het strandje. Op basis van de uitgevoerde berekeningen concludeert het waterschap dat de voorgenomen maatregelen naar verwachting niet leiden tot aantasting van strandje Den Toom door erosie. Daarbij is van belang dat erosie naar verwachting pas optreedt bij stroomsnelheden vanaf circa 0,3 m/s en dat de berekende stroomsnelheden bij het strandje daaronder blijven. Daarmee is naar het oordeel van het waterschap voldoende onderbouwd dat de voorgenomen maatregelen niet leiden tot een verslechtering van de situatie ter plaatse van het strandje. HIER HOORT EEN AFBEELDING BIJ
27.6	UTSP-1264662141-7698	11	De indiener stelt dat het plan onvoldoende rekening houdt met een goede bereikbaarheid van strandje Den Toom.	De indiener vraagt aandacht voor de bereikbaarheid van strandje Den Toom; deze blijft na de dijkversterking gelijk aan de huidige situatie.
27.7	UTSP-1264662141-7698	11	De indiener stelt dat verlaging van het gebied zal leiden tot hoge rietbegroeiing, wat nadelig is voor de waterdoorstroming en daarmee voor de waterveiligheid.	Het strandje ligt grotendeels buiten het projectgebied. Op deze locatie vindt binnen dit project geen verlaging van het maaiveld plaats. Op basis daarvan wordt niet verwacht dat het vegetatiebeeld ter plaatse als gevolg van de werkzaamheden wijzigt ten opzichte van de huidige situatie. Voor de delen van het gebied waar wel een maaiveldverlaging is voorzien, is in de uitwerking rekening gehouden met de mogelijke ontwikkeling van riet- en/of moerasvegetatie. Deze gebieden worden in de vegetatielegger opgenomen onder de klasse 'riet en ruigte'. Daarmee

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
				is rietbegroeiing op die locaties toegestaan en is deze ontwikkeling betrokken bij de rivierkundige berekeningen. Uit de rivierkundige berekeningen blijkt dat de waterdoorstroming en de waterveiligheid door het totale plan, bestaande uit de dijkversterking en de bijbehorende compenserende maatregelen, niet verslechteren. Voor zover begroeiing op onderdelen een nadelig effect kan hebben op de waterdoorstroming, is dit effect in de beoordeling betrokken en wordt dit binnen het plan gecompenseerd door de effecten van de maaiveldverlagingen. Daarmee is naar het oordeel van het waterschap voldoende onderbouwd dat het plan niet leidt tot een verslechtering van de waterveiligheid.
27.8	UTSP-1264662141-7698	11	De indiener stelt dat het verwijderen van meer dan 300 bomen schadelijk is voor het milieu vanwege het verlies aan CO ₂ -opname. De indiener stelt dat het verdwijnen van het jaarlijkse kachelhout ertoe leidt dat vier gezinnen weer aardgas moeten gebruiken, terwijl zij nu volgens hem CO ₂ -positief verwarmen met hout uit het knotwilgenonderhoud.	Het waterschap ziet dat de indiener zorgen heeft over de gevolgen van het verwijderen van bomen voor het milieu, de CO₂-opname en het gebruik van hout uit regulier onderhoud. Voor de dijkversterking en de werkzaamheden in de uiterwaarden is het nodig om circa 250 bomen te verwijderen, waarvan ongeveer 130 op het perceel van de indiener. Het gaat daarbij voor het grootste deel om schietwilgen en andere wilgen, waaronder ook jonge exemplaren. De bomenrijen tussen de kavels blijven grotendeels behouden. Bij de verdere uitwerking wordt bekeken of, binnen de kaders van het vastgestelde ontwerp en de uitvoerbaarheid van het project, lokaal maatwerk mogelijk is om bomen waar mogelijk te behouden. Het verlies aan bomen wordt door het waterschap gecompenseerd met de aanleg van 1 hectare rivier- en beekbegeleidend bos in het Lekbos in Krimpen aan de Lek. Voor zover de zienswijze op het gebruik van vrijkomend hout als brandhout, merkt het waterschap op dat dit geen onderdeel uitmaakt van de besluitvorming over de dijkversterking.
28.1	UTSP-1264662141-7730	11	De indiener stelt dat de bewoners direct belanghebbend zijn omdat zij al circa 60 jaar aan de dijk wonen en hun woning en perceel rechtstreeks door de werkzaamheden worden geraakt.	Het waterschap neemt kennis van de stelling van indiener dat de bewoners direct belanghebbenden zijn, mede vanwege de lange woonduur aan de dijk en de mogelijke gevolgen van de werkzaamheden voor hun woning en perceel. Voor zover de woning en het perceel rechtstreeks door de werkzaamheden worden geraakt, worden de bewoners bij de verdere uitwerking en besluitvorming als belanghebbenden betrokken. Daarbij worden hun belangen meegewogen binnen de kaders van het project en de toepasselijke wet- en regelgeving.
28.2	UTSP-1264662141-7730	11	De indiener vreest dat de verlegging van de wegas, verhoging van het talud en ligging van de dijk ten op korte afstand van de woning het woon- en leefklimaat ernstig aantasten.	Het waterschap begrijpt dat de indiener zich zorgen maakt over de mogelijke gevolgen voor het woon- en leefklimaat. In het MER is onderkend dat het verleggen van de wegas gevolgen kan hebben voor het woongenot, met name doordat lokaal een hogere geluidsbelasting kan ontstaan. Het verleggen van de wegas hangt samen met de gekozen voorkeursoplossing in grond ten opzichte van een constructieve oplossing. Ter plaatse van de woning knikt de dijk in de huidige situatie licht naar buiten ten opzichte van de omgeving. Het waterschap heeft daarom een integrale afweging gemaakt om de dijk op deze locatie niet verder naar buiten te leggen, mede om extra rivierkundige en natuureffecten zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast houdt het waterschap bij de positie van de wegas en het verlaagde (binnen)bermtalud rekening met de geldende richtlijnen voor verkeersveiligheid, waaronder de zichtlijnen in de bocht. Om het geluidseffect van de verplaatsing van de wegas te mitigeren, past het waterschap op heel dijkvak 82 geluidsreducerend asfalt toe. Daarmee wordt beoogd te voorkomen dat de geluidsbelasting toeneemt ten opzichte van de huidige situatie.
28.3	UTSP-1264662141-7730	11	De indiener vreest voor zettingen, scheurvorming en structurele schade aan de enkelsteens en vermoedelijk niet-onderheide woning door grondwerkzaamheden nabij de dijk.	Het waterschap begrijpt dat indiener zorgen heeft over mogelijke schade als gevolg van de werkzaamheden. Het waterschap probeert schade zoveel mogelijk te voorkomen door de werkzaamheden zorgvuldig voor te bereiden en uit te voeren. Vooraf wordt onderzoek gedaan naar de bestaande bebouwing en wordt op basis daarvan een monitoringsplan opgesteld. Het onderzoek en het monitoringsplan zijn bepalend voor de uitvoeringsmethodiek. Overschrijden van de monitoringswaarde resulteert in een aanpassing van de uitvoeringsmethodiek. Dit om schade maximaal te voorkomen. Als er ondanks deze

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
				maatregelen toch schade ontstaat, kan deze worden gemeld bij het schadeloket en wordt de schade afgehandeld volgens het geldende schadebeleid en schadeprotocol, waarin onder meer het beleid van het waterschap over de bewijslast is verankerd. Bewoners en eigenaren worden nader geïnformeerd via informatieavonden, de website en waar nodig of gewenst persoonlijke gesprekken. In de tweede helft van 2026 komen er speciale informatieavonden waarin bovenstaande wordt toegelicht.
28.4	UTSP-1264662141-7730	11	De indiener stelt dat de in de dijk verankerde trap essentieel is voor bereikbaarheid en thuiszorg en daarom tijdens de uitvoering bereikbaar moet blijven en na afloop door het waterschap moet worden teruggeplaatst.	Het waterschap begrijpt dat de trap voor de indiener van groot belang is voor de bereikbaarheid van de woning en voor het kunnen ontvangen van thuiszorg. Bij de voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden wordt hiermee rekening gehouden en wordt de bereikbaarheid van de woning geborgd. Voorzieningen die in de huidige situatie aanwezig zijn, zoals de genoemde trap, en die als gevolg van de werkzaamheden moeten worden verwijderd of aangepast, worden na afloop van de werkzaamheden waar nodig en voor zover passend binnen het project teruggebracht. Daarmee wordt de bereikbaarheid van de woning zowel tijdens als na de uitvoering van de werkzaamheden behouden.
28.5	UTSP-1264662141-7730	11	De indiener verlangt een nulmeting en actieve monitoring van trillingen en zettingen tijdens de uitvoering, met direct ingrijpen bij afwijkingen.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 28.3.
28.6	UTSP-1264662141-7730	11	De indiener vreest aanzienlijke hinder door geluid, trillingen en verminderde bereikbaarheid, wat extra zwaar weegt vanwege de hoge leeftijd van de bewoners.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 28.3.
28.7	UTSP-1264662141-7730	11	De indiener stelt dat de gevolgen van grondverwerving en het vestigen van zakelijke rechten volledig inzichtelijk moeten worden gemaakt en passend moeten worden gecompenseerd.	Het waterschap begrijpt de zorgen van indiener over de mogelijk financiële gevolgen van het project. Het waterschap vindt het daarom belangrijk dat de gevolgen zorgvuldig inzichtelijk worden gemaakt en dat eventuele schade volgens de daarvoor geldende wettelijke en beleidsmatige kaders wordt beoordeeld. Voor zover grondverwerving of het vestigen van zakelijke rechten noodzakelijk is voor het project, worden eigenaren en andere rechthebbenden schadeloos gesteld voor schade die daarvoor op grond van de toepasselijke wet- en regelgeving (Omgevingswet Afdeling 15.2 en 15.3) in aanmerking komt. De omvang van een eventuele schadeloosstelling wordt vastgesteld volgens de daarvoor geldende procedure en met inzet van een onafhankelijke taxateur. De werkwijze hiervoor is vastgelegd in het Eigendommenbeleid, de bijbehorende regeling en het Grondverwervingsplan.
28.8	UTSP-1264662141-7730	11	De indiener vindt dat het projectbesluit onvoldoende rekening houdt met de specifieke situatie, kwetsbaarheid en belangen van de bewoners en vraagt om aanpassing van het plan of bindende aanvullende waarborgen.	Zie de beantwoording van de zienswijzepunten 28-1 t/m 28-7.
28.9	UTSP-1264662141-7730	11	De indiener verwacht een concreet, toetsbaar en uitvoerbaar voorstel waarin staat hoe hinder en mogelijke schade tijdens de uitvoering en in de eindsituatie zoveel mogelijk worden beperkt.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 28.3.
28.10	UTSP-1264662141-7730	11	De indiener vraagt om volledige vergoeding voor grondaankoop en zakelijke rechten als gevolg van de uitvoering en de eindsituatie van het project.	Het waterschap begrijpt dat de indiener zekerheid wil over de financiële gevolgen van grondaankoop en het vestigen van zakelijke rechten als gevolg van de uitvoering en de eindsituatie van het project. Het waterschap vindt het belangrijk dat eventuele schade die rechtstreeks voortvloeit uit noodzakelijke grondverwerving zorgvuldig en volgens de daarvoor geldende wettelijke en beleidsmatige kaders wordt beoordeeld. Eigenaren en andere rechthebbenden die schade lijden als gevolg van noodzakelijke grondverwerving worden indien van toepassing conform betreffende wettelijke en beleidsmatige kaders, schadeloos gesteld. De omvang van de schadeloosstelling wordt vastgesteld volgens de daarvoor geldende procedure en met inzet van een externe taxateur. De werkwijze hiervoor is vastgelegd in het Eigendommenbeleid, de bijbehorende regeling en het Grondverwervingsplan.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
28.11	UTSP-1264662141-7730	11	De indiener vraagt om volledige vergoeding voor alle hinder en schade als gevolg van de uitvoering en de eindsituatie van het project.	Zie de beantwoording van zienswijzepunt 28.3.
29.1	UTSP-1264662141-7791	6	De indiener dient een zienswijze en bezwaar in tegen het ontwerp-projectbesluit Dijkversterking SAFE (Streefkerk–Ameide–Fort Everdingen, traject Lexmond), de opname daarvan in de Omgevingswet en eventuele aanvullende plannen of wijzigingen ('verschuivingsplannen').	Het waterschap heeft de zienswijze ontvangen en neemt deze in behandeling. Bezwaar tegen het ontwerp-projectbesluit is niet mogelijk.
29.2	UTSP-1264662141-7791	6	De indiener verzoekt om schriftelijk te worden beantwoord en schriftelijk op de hoogte te worden gehouden van de Dijkversterking SAFE en overige plannen die hieruit voortvloeien. Ook maakt de indiener bezwaar tegen de flexibiliteit binnen het projectbesluit.	De indieners van zienswijzen ontvangen hierop een reactie via deze Nota van Antwoord. Het bezwaar van indiener tegen de flexibiliteit in het projectbesluit is niet inhoudelijk onderbouwd. Het waterschap neemt dit dan ook uitsluitend ter kennisgeving aan.
29.3	UTSP-1264662141-7791	6	De indiener stelt dat ondanks de positie als direct aanwonende en belanghebbende dijkbewoner, de indiener pas na herhaaldelijke verzoeken en telefoontjes beperkt inzage heeft gekregen in de projectstukken. Volgens de indiener ontbreken diverse documenten en kaarten (3,4 A ontbreken en Dijkzone 5 vanaf de Eendekooi t/m Lexmond kom Lekdijk)	Aan indiener zijn op verzoek diverse onderdelen van de gepubliceerde stukken toegezonden. Deze service is aanvullend op de beschikbaarheid van alle stukken op de projectwebsite en op het kantoor van Waterschap Rivierenland. Ten aanzien van dijkzone 5 geldt dat deze zone in een eerder stadium van de planvorming is afgefallen en daarom geen onderdeel uitmaakt van het ontwerp-projectbesluit dat ter inzage heeft gelegen. Gelet op de omvang van de projectstukken is gekozen voor een doelmatige wijze van informatievoorziening, waarbij alle informatie centraal beschikbaar is gesteld en waar nodig deels aanvullend is verstrekt.
29.4	UTSP-1264662141-7791	6	De indiener maakt bezwaar tegen op eigen perceel uitgevoerde grondboringen door Stedin. De indiener vermoedt dat deze werkzaamheden verband houden met de Dijkversterking SAFE (betreft plan kabels en leidingen) en voor mogelijk toekomstige ontwikkelingen, zoals woningbouw, wegwijzigingen en een rondweg.	De door indiener genoemde werkzaamheden door Stedin houden geen verband met de Dijkversterking SAFE. Het waterschap neemt dit uitsluitend voor kennisgeving aan.
29.5	UTSP-1264662141-7791	6	De indiener mist de volgende bijlagen: - A Mer fase 2 — bestaande uit deel A en B met als bijlage passende beoordeling. - bijlage B1 Plankaarten 5 welke tussen plan 4 en b aansluit - bijlage B2 Overkoepelende ontwerpnota - bijlage B3 Uitvoeringsplan - bijlage C1 Soortenbeschermingstoets - bijlage C2a NNN toets - bijlage C2b Compensatieplan NNN - bijlage D Compensatieplan bomen (in concept gereed) - bijlage E Bureauonderzoek landschap cultuurhistorie archeologie (in concept gereed) - bijlage F Rivierkundige beoordeling - bijlage G1 Watersysteemtoets - bijlage G2 KRW-toets - bijlage H1 Vormgevingsplan - bijlage H2 Visie Ruimtelijke Kwaliteit Zuidelijke lekdijk - bijlage I Grondverwervingsplan met als bijlage grondplan – tekeningen en kadastrale gegevens	Aan indiener zijn op verzoek diverse onderdelen van de gepubliceerde stukken toegezonden. Deze service is aanvullend op de beschikbaarheid van alle stukken op de projectwebsite en op het kantoor van Waterschap Rivierenland. Gelet op de omvang van de projectstukken is gekozen voor een doelmatige wijze van informatievoorziening, waarbij alle informatie centraal beschikbaar is gesteld en waar nodig deels aanvullend is verstrekt.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
29.8	UTSP-1264662141-7791	6	De indiener maakt bezwaar tegen het projectbesluit omdat hiermee de ligging van waterkeringen en de bijbehorende werkingsgebieden uit de waterschapsverordening worden gewijzigd en alvast worden vastgelegd in de Omgevingslegger. Daarnaast maakt de indiener bezwaar tegen het gelijktijdig in procedure brengen van een wijzigingsbesluit voor het werkingsgebied van de waterschapsverordening. (pag 93 van 109)	Het bezwaar van indiener tegen de wijziging aan de waterkering is niet onderbouwd. Het waterschap neemt dit dan ook uitsluitend voor kennisgeving aan. Dit geldt tevens voor het bezwaar tegen het wijzigingsbesluit voor het werkingsgebied in de waterschapsverordening.
29.9	UTSP-1264662141-7791	6	De indiener uit bezwaar en Amendement tegen vaststelling Projectbesluit motivering blad 88 t/m blad 109, van Bestemmingsplannen fraude besluiten.	Indiener refereert aan de opsomming van functies waarvoor het ontwerp van de waterkering strijdig is met het omgevingsplan. Het bezwaar wordt niet onderbouwd. Het waterschap neemt dit dan ook uitsluitend voor kennisgeving aan.
29.10	UTSP-1264662141-7791	6	De indiener uit bezwaar en Amendement tegen/ omdat het Ontwerp Projectbesluit en het ontwerp wijzigingsbesluit Motivering Dijkversterking SAFE en tussentijdse aanpassingen al voorlopig in de legger worden opgenomen.	Het bezwaar van indiener tegen gewijzigde opname in de legger is niet onderbouwd. Het waterschap neemt dit dan ook uitsluitend voor kennisgeving aan.
29.11	UTSP-1264662141-7791	6	De indiener maakt bezwaar tegen de onderdelen over grondverwerving, schaderegelingen en grondverwerving (hoofdstuk 13 en 13.1). Daarnaast maakt de indiener bezwaar tegen plannen voor kabels en leidingen, grondaankopen, werkstroken en verleggingen, en wijst op mogelijke uitvoeringsschade en nadeelcompensatie.	De bezwaren van indiener tegen de toelichting in de motivering van het projectbesluit met betrekking tot grondverwerving en schaderegeling is niet onderbouwd. Het waterschap neemt dit dan ook uitsluitend voor kennisgeving aan. Voor zover indiener wijst op mogelijke uitvoeringsschade en nadeelcompensatie, probeert het waterschap schade zoveel mogelijk te voorkomen door de werkzaamheden zorgvuldig voor te bereiden en uit te voeren. Vooraf wordt onderzoek gedaan naar de bestaande bebouwing en wordt op basis daarvan een monitoringsplan opgesteld. Het onderzoek en het monitoringsplan zijn bepalend voor de uitvoeringsmethodiek. Overschrijden van de monitoringswaarde resulteert in een aanpassing van de uitvoeringsmethodiek. Dit om schade maximaal te voorkomen. Als er ondanks deze maatregelen toch schade ontstaat, kan deze worden gemeld bij het schadeloket en wordt de schade afgehandeld volgens het geldende schadebeleid en schadeprotocol, waarin onder meer het beleid van het waterschap over de bewijslast is verankerd. Bewoners en eigenaren worden nader geïnformeerd via informatieavonden, de website en waar nodig of gewenst persoonlijke gesprekken. In de tweede helft van 2026 komen er speciale informatieavonden waarin bovenstaande wordt toegelicht.
29.12	UTSP-1264662141-7791	6	De indiener maakt bezwaar tegen de inhoud van de motivering van het projectbesluit van 17 en 18 december 2025 (besluit B-238), tegen de wijzigingsbevoegdheid om kabels en leidingen over het gehele SAFE-traject te verleggen, en tegen het volgens indiener achterhouden van informatie en 'stiekeme acties'. De indiener geeft aan hiermee voorlopig de zienswijze, bezwaren en amendementen kenbaar te hebben gemaakt.	Het bezwaar van indiener tegen de wijzigingsbevoegdheid om kabels en leidingen te verleggen wordt niet onderbouwd. Het waterschap neemt dit dan ook uitsluitend voor kennisgeving aan. De 'stiekeme acties' waarop indiener doelt, betreffen vermoedelijk de eerder door indiener benoemde boringen door Stedin. Deze hebben echter niet in opdracht van het waterschap plaatsgevonden.
29.13	UTSP-1264662141-7791	6	De indiener wil graag nog nieuwsbrief 11 ontvangen.	Op verzoek van de indiener is nieuwsbrief 11 opnieuw toegestuurd.
29.14	UTSP-1264662141-7791	6	De indiener heeft bezwaar tegen sloot dempingen, naast en achter het eigen perceel, tegen de opnemings en alles in de nieuwe omgevingswet.	Dit zienswijzepunt van indiener heeft geen betrekking op activiteiten die samenhangen met de dijkversterking SAFE. Het waterschap neemt dit dan ook uitsluitend voor kennisgeving aan.
29.15	UTSP-1264662141-7791	6	a. Begrippenlijst Projectbesluit motivering b. Bezwaar en amendement tegen het vaststellingsplan (pg 99t/m109); c. De indiener maakt bezwaar tegen de vaststelling van het omgevingsplan, omdat lopende procedures over bestemmingsplannen in de gemeente Vijfheerenlanden nog niet zijn afgerond. Volgens de indiener wordt misbruik gemaakt van bestemmingsplannen en is de leefomgeving hierdoor ernstig geschaad.	Het waterschap maakt uit dit zienswijzepunt op dat indiener er van uitgaat dat met het projectbesluit het omgevingsplan wordt gewijzigd en daar bezwaar tegen heeft. Er is echter geen sprake van directe wijziging van het omgevingsplan. Het projectbesluit geldt als een omgevingsvergunning om af te wijken van het omgevingsplan. Daarbij heeft zoals voorgeschreven in de Omgevingswet toetsing plaatsgevonden of er na het realiseren van de versterking sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Nr ¹	Kenmerk	Dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie/ wijze van verwerking
29..16	UTSP-1264662141-7791	6	a. De indiener stelt dat vergunningen voor de dijkversterking via de Kontaktkrant bekendgemaakt moeten worden.	In tegenstelling tot hetgeen indiener stelt is het waterschap niet verplicht om de publicatie van het ontwerp-projectbesluit in de Kontaktkrant bekend te maken.
29.17	UTSP-1264662141-7791	6	b. de indiener stelt dat de gemeenten Zederik - Vijfheerenlanden machtsmisbruik hebben gemaakt bij de bouwvergunningen voor Achterhoven 6 en 8. Daarnaast wijst de indiener erop dat hierover nog beroepsprocedures lopen, evenals procedures over de dijk in Lexmond en bestemmingsplannen, en maakt indiener bezwaar tegen opname in het projectbesluit.	De door indiener aangehaalde bouwvergunningen hebben geen relatie met het dijkversterkingsproject SAFE. Het waterschap neemt dit dan ook uitsluitend voor kennisgeving aan. <Check juridisch: kunnen we in het punt dat de indiener hier stelt, de adressen Achterhoven 6 en 8 laten staan, of mag dit niet ivm privacy / avg?>
29.18	UTSP-1264662141-7791	6	d. Daarnaast stelt de indiener dat sprake is van een illegale slootdemping achter het eigen perceel, waarbij volgens indiener onjuiste informatie aan de rechter is verstrekt door het Waterschap. Strafbare feiten worden niet weggenomen door het projectbesluit, het plan of het MER.	Dit zienswijzepunt van indiener heeft geen betrekking op activiteiten die samenhangen met de dijkversterking SAFE. Het waterschap neemt dit dan ook uitsluitend voor kennisgeving aan.

Bijlage B – Overzicht reactie - advies Commissie mer

Nr.	Advies	Reactie
1	Haalbaarheid compensatie niet voldoende onderbouwd. De Commissie adviseert om het MER deel 2, voorafgaand aan het projectbesluit, aan te vullen met een nadere onderbouwing van de haalbaarheid van de (verplichte) compensatie, en dat de door het MER voorziene kwaliteitsverbetering van NNN realistisch is. Ga hierbij in op: • de benodigde en te realiseren abiotische omstandigheden, • de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer, • de wijze waarop de ontwikkeling wordt gemonitord, • met welke maatregelen bijgestuurd kan worden wanneer de kwaliteitsverbetering tegenvalt.	Het waterschap begrijpt het belang van een goede onderbouwing van de haalbaarheid van de compensatiemaatregelen. De door de Commissie genoemde aspecten, zijn grotendeels uitgewerkt in de definitieve compensatieplannen en de Ontwerpnota Compensatie. Het doel van deze ontwerpnota is het vaststellen van de ontwerpuitgangspunten, ontwerpkeuzes en ontwerpresultaten op het niveau van contractontwerp voor de compensatiegebieden Polder de Eendracht en Streefkerk West. Beide locaties voorzien in compensatie van permanent ruimtebeslag op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en KRW-relevant areaal als gevolg van de dijkversterking SAFE. De rapportage beschrijft de systeemanalyse, ontwerpkeuzes, beheer, verificatie en uitvoeringsaspecten. De ontwerpnota compensatiegebieden worden toegevoegd aan het projectbesluit. In hoofdstuk 10 van het projectbesluit zal worden verwezen naar de maatregelen en onderbouwing. Deze aanvullende stukken komen tegemoet aan het advies van de Commissie. Besloten is om dit niet in het MER deel 2 aan te vullen.
2	Belang van goede informatievoorziening In paragraaf 5.4 van het MER staat niet welke maatregelen uiteindelijk in het VKA in het projectbesluit zijn opgenomen. In het projectbesluit zelf staat alleen in algemene zin dat (1) maatregelen om negatieve effecten te voorkomen al zoveel mogelijk onderdeel zijn geweest van het ontwerpproces en (2) een aantal tijdelijke maatregelen, zoals behoud van houtopstanden en het voorkomen van verstoring van dieren en planten, zoveel mogelijk wordt genomen in afstemming met de uitvoerder. De regeling in het projectbesluit is dus relatief globaal: niet precies duidelijk is welke concrete maatregelen uit het MER zijn overgenomen in het besluit. Omdat het MER echter wel de haalbare en effectieve mitigerende en compenserende maatregelen goed heeft uitgewerkt (met uitzondering van het NNN, zie hoofdstuk 2), bevat het rapport op dit punt de essentiële informatie. De Commissie beveelt aan om in de vergunningenfase expliciet bekend te maken welke maatregelen nu werkelijk worden getroffen, wat de resterende negatieve milieueffecten zijn en hoe dat past binnen de effecten zoals beschreven in het MER. Maak hiertoe bijvoorbeeld een integraal (gevisualiseerd) dijkontwerp én een eindbeoordeling van de voorziene maatregelen voor alle milieuthema's. Daarop vooruitlopend beveelt de Commissie aan om in of bij het projectbesluit te verduidelijken wanneer en hoe omwonenden en andere belanghebbenden worden geïnformeerd.	Het waterschap begrijpt het belang van een duidelijke informatievoorziening over de maatregelen die worden getroffen en de effecten daarvan op de omgeving. In de lopende vergunningenprocedures is al expliciet aangegeven welke maatregelen worden getroffen. Het waterschap geeft in de volgende communicatiestappen deze informatie inzichtelijk(er) weer, onder andere n.a.v. de publicatie van de ontwerp-vergunningen. Daarnaast zal het waterschap de omgeving blijven informeren over de voortgang van het project en de wijze waarop omwonenden en andere belanghebbenden worden betrokken. Hiervoor worden onder andere informatieavonden per dijkzone georganiseerd over de realisatiefase van het project.
3	Haalbaarheid omgevingsambities De Commissie beveelt aan om in de vergunningenfase expliciet te vermelden in hoeverre milieuambities worden bereikt. Daarop vooruitlopend beveelt ze aan om in of bij het projectbesluit te verduidelijken wanneer en hoe omwonenden en andere belanghebbenden worden geïnformeerd.	Het waterschap begrijpt het belang van een duidelijke onderbouwing van de duurzaamheidsprestaties van het project. De milieuambities en de mate waarin deze worden gerealiseerd zijn benoemd in het projectbesluit en verder uitgewerkt in een duurzaamheidsrapportage. Hierin zijn concrete doelstellingen opgenomen voor de thema's energie, circulariteit en biodiversiteit. Uit de meest recente beoordeling van het contractontwerp blijkt dat de meeste duurzaamheidsdoelstellingen worden behaald. De doelstelling voor CO₂-reductie is nog niet volledig gerealiseerd, maar ligt wel op koers. Daarbij blijft aandacht nodig voor de borging van de duurzaamheidsdoelen in de verdere uitwerking en realisatie van het project. Omwonenden en andere belanghebbenden worden gedurende de verdere uitwerking van het project en de vergunningenfase geïnformeerd over de voortgang van het project, de verdere uitwerking van maatregelen en de behaalde resultaten ten aanzien van de project- en milieuambities. Dit gebeurt via de projectwebsite, nieuwsbrieven, informatie- en themaavonden, MijnSAFE en waar relevant via persoonlijke gesprekken met

Nr.	Advies	Reactie
		direct betrokkenen. Daarnaast worden belanghebbenden geïnformeerd op momenten waarop keuzes nader worden uitgewerkt of wanneer deze gevolgen hebben voor de directe omgeving.
4	Ruimtelijke kwaliteit De Commissie beveelt aan om in de verdere uitvoering expliciet te onderzoeken hoe de ruimtelijke kwaliteit op en nabij de dijk verder kan worden versterkt.	Het waterschap begrijpt de aanbeveling van de Commissie om bij de verdere uitvoering aandacht te besteden aan kansen voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Bij de planuitwerking is ruimtelijke kwaliteit reeds zo veel mogelijk meegenomen, binnen de uitgangspunten van een sobere en doelmatige dijkversterking. Ook bij de verdere uitwerking van het project blijft aandacht bestaan voor een zorgvuldige inpassing van de dijk in de omgeving.
5	Kansen voor natuuropgaven De Commissie vindt dat in het MER meer aandacht zou kunnen worden besteed aan de kansen om de natuurwaarden op en nabij de dijk te behouden en versterken. De aanbeveling is om dat bij de verdere plandetailering en uitvoering alsnog expliciet te onderzoeken. Verken daarbij het creëren en versterken van leefgebied voor de kamsalamander en het creëren van verbindingen tussen leefgebieden. Maak ook duidelijk waar andere natuurwaarden, zoals soorten van de Rode lijst, verloren gaan, hoe hiermee wordt omgegaan en op welke locaties de waarden worden hersteld of verbeterd.	Het waterschap begrijpt de aanbeveling van de Commissie om bij de verdere uitwerking van het project aandacht te besteden aan kansen voor natuurversterking. Voor aanvullende maatregelen specifiek gericht op de kamsalamander is binnen de scope en financiering van het project geen ruimte beschikbaar. Voor andere natuurwaarden, waaronder plantensoorten van de Rode Lijst, wordt wel voorzien in de toepassing van kruidenrijke grasmengsels. Hiermee wordt bijgedragen aan het behoud en de versterking van de biodiversiteit langs het dijktraject. De kansen voor biodiversiteit zijn in het MER beschreven onder het thema duurzaamheid, specifiek het onderdeel biodiversiteit. Daarnaast maken deze onderdeel uit van de duurzaamheidsambities van het project en zijn deze nader uitgewerkt in de duurzaamheidsrapportage.
6	Landschap en cultuurhistorie De Commissie benadrukt het belang van het ontzien van volgroeide bomen waar dat mogelijk is en het terugplaatsen van bomen in het kader van ruimtelijke kwaliteit bij verdere planuitwerking (optimalisaties). De Commissie beveelt aan om tijdig in overleg te gaan met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) over de inpassing van het rijksmonument Molen De Liefde, waarvan zowel de opstal als de voet beschermd zijn.	Beide aandachtspunten hebben de aandacht van het waterschap. Bij de verdere uitwerking van het ontwerp wordt bezien op welke locaties volgroeide bomen behouden kunnen blijven. In dat kader zijn reeds enkele optimalisaties in gang gezet om bomen waar mogelijk te sparen. Ten aanzien van Molen De Liefde vindt de toetsing plaats in het kader van de vergunningverlening. De gemeente is daarbij in de lead voor het betrekken van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).
7	Archeologie De Commissie wijst, in verband met de te plaatsen pipingschermen, op het belang van nader onderzoek naar en inpassing van mogelijke archeologische resten van de hiervoor genoemde Molen De Liefde. Deze molen kent een historische voorganger die door brand verwoest is. Ten tijde van het schrijven van de rapporten waren nog niet alle ingrepen bekend. Ook na het MER en het projectbesluit kunnen (in de verdere uitwerking) wijzigingen optreden in de te nemen maatregelen. De effectbeoordeling gaat daarom terecht uit van een worst-case-scenario, nog zonder mitigerende maatregelen. De Commissie beveelt aan de ingreep-effectrelaties na elke nadere uitwerking te actualiseren en passende maatregelen te nemen die voortvloeien uit het Archeologische Monumentenzorgbeleid. Het is van belang dit in overleg te doen met het bevoegd gezag voor omgevingsvergunningen (gemeenten). Betrek de uitkomsten van vervolgonderzoek bij de te nemen mitigerende maatregelen voor archeologie, bijvoorbeeld door inrichtingsmaatregelen op specifieke locaties zoveel mogelijk achterwege te laten of aan te passen. Dit laatste is ook van belang bij het nemen van tijdelijke maatregelen, zoals werkstroken. De Commissie beveelt daarnaast aan een werkprotocol 'toevalsvondsten' op te stellen voor de aannemer. Dit is vooral van belang in de gebieden waar geen archeologische begeleiding is voorzien, zoals gebieden met een hoge archeologische verwachting die onder de vrijstellingsgrenzen (in geldende omgevingsplannen) vallen.	Het waterschap onderkent het belang van een zorgvuldige omgang met aanwezige archeologische waarden, waaronder mogelijke resten van voorgangers van Molen De Liefde. Daarom wordt tijdens de uitvoering van de dijkversterking archeologische begeleiding ingezet, conform het vastgestelde Programma van Eisen. Voorafgaand archeologisch proefsleuvenonderzoek op deze locatie is niet mogelijk, omdat de onderzoekslocatie op het dijklichaam ligt en het graven van proefsleuven risico's met zich kan brengen voor de waterveiligheid. Daarom vindt het onderzoek plaats tijdens de civieltechnische werkzaamheden. Daarbij wordt specifiek onderzocht of historische bebouwingsresten of resten van voorgangers van Molen De Liefde aanwezig zijn. Daarnaast maakt een werkprotocol voor toevalsvondsten onderdeel uit van de aanpak van het waterschap en de aannemer.